

Het OM doet geen mededelingen aan de pers over individuele zaken die onder deze programma's vallen. Dit om de veiligheid én privacy van betrokkene(n) te kunnen waarborgen.

Beschikking

Beslissing van een rechter die (meestal) niet op een openbare zitting is genomen. Bijvoorbeeld door de rechter-commissaris of door de raadkamer (van de rechtbank). Ook: naam van het stuk waarbij de administratieve "boete" voor lichte verkeersovertredingen wordt opgelegd. Voor OM-beschikkingen zie OM-afdoening.

Beslag (klassiek en conservatoir)

Klassiek beslag: inbeslagneming van voorwerpen waarmee strafbare feiten zijn gepleegd, bijvoorbeeld omdat ze nodig zijn voor het bewijs of omdat ze gevaarlijk zijn (o.a. wapens en drugs).

Inbeslagname geschiedt op de in de wet genoemde gronden (art 94 Sv):

1. voor de waarheidsvinding (bv. kleding waar sporen op zitten) of
2. met het oog op verbeurdklaring (bv. inbeslaggenomen geld) of
3. met het oog op onttrekking aan het verkeer (lees: alle 'verboden' goederen dus drugs, wapens, omgekatte auto's, etc.)
4. om wederrechtelijk voordeel te kunnen aantonen.

Conservatoir beslag (art 94a Sv): vooruitlopend op een beslissing van de rechter in een ontnemingszaak beslag laten leggen op geld of voorwerpen van de verdachte of veroordeelde (auto's, huizen, jachten) die zijn verkregen uit criminele activiteiten met als doel deze criminele winsten af te romen. Ook geldbedragen kunnen in beslag worden genomen.

Het conservatoir beslag geschiedt in opdracht van de officier van justitie nadat de rechter-commissaris een machtiging hiertoe heeft gegeven. Het klassiek beslag kan in bepaalde gevallen/situaties door de politie worden gelegd.

Algemene en zaakgerelateerde persvragen over klassiek beslag worden door de persvoorlichter van het parket zelf beantwoord.

Beleidsmatige persvragen over conservatoir beslag kunnen worden doorverwezen naar de persvoorlichter/communicatieadviseur van BOOM, tel: 058 – 2341 732 of

art. 10, lid 2 e

Besluit (Koninklijk)

Benoemingen van officieren, (plv.) hoofdofficieren en leden van het College van procureurs-generaal vinden plaats via een zogeheten Koninklijk Besluit.

Procedure

Er worden geen (officiële) mededelingen naar buiten gedaan over benoemingen van (plv.) hoofdofficieren/hoofdadvocaten of collegeleden als de procedure nog niet rond is. In de praktijk blijkt de pers echter vaak voortijdig op de hoogte te zijn van een ophanden zijnde benoeming. Het is dan noodzakelijk om afstemming te zoeken met de persvoorlichters van het Parket-Generaal. Er wordt dan bekeken wat voor stappen er genomen moeten worden (wel of geen officiële bevestiging).

Als een Koninklijk Besluit over de benoeming is uitgereikt aan het collegelid, de (plv.) hoofdofficier/hoofdadvocaat-generaal:

- informeert de persvoorlichter van het Parket-Generaal het betreffende parket;
- plaatst de persvoorlichter van het Parket-Generaal een bericht van de benoeming op het landelijke deel van OMtranet en publiceert daarna een persbericht over de benoeming op de homepage van www.om.nl. en op de site van het betreffende (ressorts)parket. De persvoorlichter van het betreffende (ressorts)parket kan daarnaast ervoor kiezen om het persbericht per e-mail aan zijn regionale contactpersonen toe te sturen.

Bestuurlijke strafbeschikking

Sinds 1 januari 2009 maken decentrale bestuursorganen gebruik van de strafbeschikking. De bestuurlijke strafbeschikking is voor gemeenten en provincies een handhavingsmiddel dat ingezet kan worden in de openbare ruimte.

Waterschappen kunnen het inzetten bij de handhaving van de keur. De Keur is de

algemene verordening van een waterschap. Daarin staat wat verboden is en wat daarentegen is verplicht. Het gaat om de taken van een waterschap: de zorg voor de watergangen, waterkeringen, het waterpeil en het verkeer op het water.

De bestuurlijke strafbeschikking wordt gefaseerd ingevoerd. Per januari 2009 zijn de vier grote gemeenten (G4) gestart met het uitvaardigen van bestuurlijke strafbeschikkingen voor overlastfeiten. De bijzondere opsporingsambtenaren (BOA's) reiken in deze gemeenten aankondigingen van strafbeschikkingen uit. Meer informatie kun je ook vinden op OMtranet > Projecten/Commissies > Bestuurlijke strafbeschikking en www.bestuurlijkestrafbeschikking.nl. Zie ook OM-afdoening en Verzet.

Betekening

Wijze van uitreiking van doorgaans gerechtelijke stukken, zoals een dagvaarding, een oproeping of een vonnis. Hierbij wordt het stuk bijvoorbeeld overhandigd aan de persoon in kwestie of aan een huisgenoot die moet tekenen voor ontvangst.

Beveiligde zittingszalen

Momenteel zijn er in Nederland twee beveiligde zittingszalen: één in Amsterdam en één in Rotterdam. Deze voorzieningen worden landelijk gebruikt voor zittingen met een extra hoog veiligheidsrisico. De beslissing of een zaak in een beveiligde zittingszaal moet worden gehouden vindt plaats in overleg tussen de voorzitter van de strafkamer en het betrokken parket van het OM.

De verantwoordelijkheid voor het beheer van deze landelijke voorzieningen ligt op dit moment (januari 2010) bij het Parket-Generaal (OM). Verwacht wordt dat de Rechtspraak die verantwoordelijkheid in de toekomst gaat overnemen. De extra beveiligde zittingszaal in Amsterdam (De Bunker) en de extra beveiligde zittingszaal in Rotterdam bieden op dit moment voldoende capaciteit. De panden beschikken over een gebruiksvergunning en zijn adequaat beveiligd tegen wat men noemt 'reguliere aanvalsdreigingen'.

Wel komt er op lange termijn (niet eerder dan 2012) een nieuwe beveiligde zittingszaal op Schiphol ter vervanging van de Bunker in Amsterdam. Momenteel

wordt het detentiecentrum Zeist (Kamp Zeist) gerenoveerd. Na renovatie zal het als extra beveiligde zittingszaal in gebruik kunnen worden genomen als uit beveiligingsoogpunt blijkt dat geen andere beveiligde zittingszaal geschikt is (bijvoorbeeld omdat het om grotere groepen verdachten gaat).

Persvragen die betrekking hebben op een strafzaak die in een beveiligde zittingszaal (Amsterdam of Rotterdam) plaatsvindt, kunnen worden doorverwezen naar de persvoorlichter van het arrondissements- of ressortsparket die de betreffende zaak behandelt.

Alle persvragen over de nieuwe beveiligde zittingszaal op Schiphol en het detentiecentrum Zeist kunnen worden doorverwezen naar de persvoorlichters van het Parket-Generaal, tel: 070 – 33 99 848.

Persvragen die betrekking hebben op "de Bunker" (vragen over het gebouw zelf) kunnen worden doorverwezen naar de afdeling Communicatie van de rechtbank Amsterdam, te bereiken op tel: 020 – 5412882 of per e-mail: info.rechtbankamsterdam@rechtspraak.nl

Persvragen die betrekking hebben op de beveiligde zittingszaal in Rotterdam (vragen over het gebouw zelf) kunnen worden doorverwezen naar de afdeling Communicatie van de rechtbank Rotterdam, te bereiken op tel: 010 – 2972287.

Bevel medebrenging

Een bevel tot medebrenging is een bevel dat de rechter kan geven met betrekking tot een verdachte in een strafzaak, of ten aanzien van een getuige in een straf-, civiele of bestuursrechtelijke zaak. In de praktijk komt het erop neer dat de betreffende persoon door de politie naar de rechter wordt gebracht. Als het gaat om een verdachte of getuige die niet gedetineerd is, levert het bevel een titel van tijdelijke vrijheidsbeneming op.

Bewaring: zie Voorlopige hechtenis.

Bewijs(middelen)

Middelen die een officier van justitie aanvoert om de rechter ervan te overtuigen dat een verdachte schuldig is en die de rechter vervolgens (geheel of gedeeltelijk) gebruikt bij de motivering van een veroordelend vonnis. Erkende wettige bewijsmiddelen zijn: o.a. verklaringen van een verdachte, van een getuige en van een deskundige, eigen waarneming van de rechter en schriftelijke bescheiden.

Bijzondere opsporingsdienst

Dienst van een ministerie die strafbare feiten opspoorst die onder de wetgeving van dat ministerie vallen. Zo onderzoekt de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst/Economische Controledienst (FIOD/ECD) van het ministerie van Financiën belastingfraude.

Andere opsporingsdiensten zijn o.a. de Korps controleurs gevaarlijke stoffen (Defensie), Arbeidsinspecties (SZW), Algemene Inspectiedienst (LNV), Dienst Wegverkeer (Verkeer en Waterstaat) en Inspecties Gezondheidsbescherming (VWS).

Persvragen over deze opsporingsdiensten kunnen worden doorverwezen naar de afdelingen voorlichting van de ministeries waar zij respectievelijk onder vallen.

Blaastest, ademanalyse en bloedproef

De politie kan de bestuurders van voertuigen (auto, scooter, fiets, vrachtauto enz.) verzoeken een blaastest af te leggen (op basis van de Wegenverkeerswet). Dit kan zonder dat ze direct verdacht worden van het gebruik van alcohol. Meewerken hoeft niet, maar wie weigert, moet mee naar het bureau voor een ademanalyse of bloedproef. Als de blaastest aangeeft dat er alcohol in het spel is, wordt na 20 minuten (op het bureau of in een alcoholbus) met een speciaal apparaat een ademanalyse afgenomen. Dat apparaat registreert de alcoholwaarde nauwkeurig, uitgedrukt in 'ug/l'. Als de ademanalyse mislukt, bij weigering te blazen of om medische redenen kan een bloedproef worden afgenomen door een arts. De wachttijd voor een bloedproef bedraagt een uur.

Persvragen over de blaastest, ademanalyse en bloedproef kunnen direct worden doorverwezen naar de persvoorlichter van het BVOM, tel: 0346 - 3333 10.

Bloedproef: zie Blaastest, ademanalyse en bloedproef.

BOOM: zie deel 2: Organisatie OM.

BRO (Bovenregionaal Recherche Overleg)

In 2003 besloten de ministers van BZK en Justitie tot oprichting van zogenoemde bovenregionale rekercheteams. Deze houden zich bezig met de aanpak van (middel)zware regio-overschrijdende criminaliteit. Verspreid over Nederland zijn samenwerkingsverbanden ingericht tussen (twee of meer) aangrenzende regio's en zijn opsporingsteams gevormd die bestaan uit politiemensen van de aangesloten regio's. De huidige voorzitter van het BRO is Gerrit van der Burg, hoofdofficier van het arrondissementsparket Den Bosch. Het BRO stuurt de Bovenregionale Recherche aan en is samengesteld uit vertegenwoordigers van het OM, het korpsbeheerdersberaad en de Raad van Hoofdcommissarissen (RHC) van de politie. Het BRO prioriteert en verdeelt de onderzoeken van de Bovenregionale Recherche en bewaakt de voortgang ervan.

De woordvoering over BRO-zaken wordt gedaan door de persvoorlichter van het betreffende arrondissementsparket waar een BRO-zaak speelt.

Elk jaar brengt het BRO een jaarverslag uit en vindt er een perspresentatie plaats. De organisatie en coördinatie ervan ligt in handen van het BRO te Den Bosch in samenwerking met een persvoorlichter van het Parket-Generaal.

BVOM: tegenwoordig Landelijk Parket Team Verkeer. Zie deel 2: Organisatie OM.

Buitengewoon opsporingsambtenaar

Een ambtenaar die een beperkte opsporingsbevoegdheid heeft op een specifiek terrein (art. 142 Sv). Deze functionarissen zijn buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA). Dit zijn bijvoorbeeld medewerkers van de parkeerpolitie, sociale rechercheurs die misbruik van sociale uitkeringen opsporen en milieuambtenaren.

Bunker (De): zie Beveiligde zittingszalen.

C.

Camera in zittingszaal

Sinds 1 januari 2007 is de nieuwe Aanwijzing Voorlichting opsporing en vervolging van kracht en mogen audiovisuele media de opkomst van het OM, de voordracht van de zaak en het requisitoir filmen. Audiovisuele media moeten hun aanvraag om te mogen filmen wel tijdig aanmelden bij de rechtbank en het betreffende parket. Wat onder tijdig wordt verstaan verschilt per rechtbank. Alleen uit veiligheids- overwegingen mag een hoofdofficier of hoofdadvocaat-generaal besluiten dat een officier/advocaat-generaal niet gefilmd mogen worden.

Beantwoording van persvragen over het besluit van de hoofdofficier of hoofdadvocaat-generaal om uit veiligheidsredenen aan audiovisuele media geen toestemming te verlenen om een officier/advocaat-generaal te mogen filmen liggen op het terrein van de persvoorlichter van het betreffende regio/lokale (ressorts)parket. Aangezien niet inhoudelijk op de beweegredenen van het besluit mag worden ingegaan, kun je in de woordvoering volstaan met het bevestigen van het besluit. Zie ook Persrichtlijn rechtspraak.

Cassatie: (ook cassatieberoep)

Beroep bij de Hoge Raad tegen de beslissing van een lagere rechter. Bij de Hoge Raad vindt geen onderzoek naar de feiten meer plaats, maar alleen of het recht, inclusief de procesregels, juist is toegepast. De Hoge Raad gaat daarbij uit van de feiten die de lagere rechter heeft vastgesteld.

Cautie

Mededeling door de verhorende ambtenaar (politieman, rechter, officier van justitie, etc.) aan een verdachte dat hij het recht heeft om te zwijgen. Deze mededeling moet aan het verhoor vooraf gaan. Deze regel is gebaseerd op de gedachte dat een verdachte niet verplicht kan worden aan zijn eigen veroordeling mee te werken. Hij moet zich dat ook realiseren. Daarom is de cautie verplicht.

CEAS

Het College van procureurs-generaal heeft in april 2006 de Commissie evaluatie afgesloten strafzaken (CEAS) ingesteld. De CEAS heeft als opdracht door middel van onderzoek na te gaan of zich in een specifieke afgeronde strafzaak in opsporing, vervolging en/of presentatie van het bewijs ter terechtzitting ernstige manco's hebben voorgedaan die een evenwichtige beoordeling van de feiten door de rechter in de weg hebben gestaan. Onderdeel van deze commissie is de Toegangscommissie die het College adviseert welke zaken in aanmerking komen voor nader onderzoek.

Voorzitter van de Toegangscommissie is de heer prof. mr. Y. Buruma. Tot op heden ging het om vier zaken, te weten: de zaak Lucia de B., de Enschedese ontuchtzaak, de zaak Ina Post en de zaak Pim Overzier.

Persvragen over de CEAS en de Toegangscommissie kunnen worden doorverwezen naar de persvoorlichters van het Parket-Generaal, tel: 070 – 33 99 848.

CIE

Afkorting van Criminele Inlichtingen Eenheid. Afdeling van een politiekorps of bijzondere opsporingsdienst die informatie verzamelt over criminelen en strafbare feiten. Op elk parket zit een CIE-officier en deze is degene die de contacten onderhoudt en de aansturing doet van de CIE voor zover het opsporing betreft.

CJIB

Het Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB) is een zelfstandige uitvoeringsorganisatie van het ministerie van Justitie. Naast het innen van geldboeten heeft het CJIB nog andere taken zoals:

- de inning van administratieve sancties die zijn opgelegd in het kader van de Wet Mulder;
- de inning van ontnemingsmaatregelen;
- de inning van schadevergoedingsmaatregelen;
- de inning van transacties van het OM;
- de landelijke coördinatie van arrestatiebevelen;
- de administratieve verwerking van opgelegde taakstraffen.

Persvragen over zaken die specifiek het CJIB aangaan worden beantwoord door de afdeling communicatie van het CJIB. Denk hierbij aan vragen over de verschillende werkprocessen of over in- en uitstroomcijfers van zaken in verschillende processen van de CJIB-taken. Zij zijn te bereiken op tel: 058 – 234 20 33.

Persvragen over justitiebrede beleidskwesties kunnen worden doorverwezen naar de persvoorlichter van het ministerie van Justitie, tel: 070 – 370 61 26.

Persvragen die over het OM gaan, worden beantwoord door de persvoorlichters van het Parket-Generaal, tel: 070 – 33 99 848.

Persvragen over beleidskwesties met betrekking tot de verkeersveiligheid worden beantwoord door de persvoorlichter van het Landelijk Parket Team Verkeer, tel: 0346 – 33 3310.

Clipit-news

Het OM heeft een abonnement op Clipit-News, een 'Online Knipseldienst voor nieuwsmanagement'. Twee maal per dag (om 08.00 uur en om 14.00 uur) ontvangt iedere persvoorlichter van een parket een mail met links naar alle berichten over het OM die Clipit in het digitale domein heeft aangetroffen. Nieuwssites, persberichten, E-zins, weblogs, nieuwsgroepen en discussiefora, alles wordt door Clipit meegenomen. Deze dienst vormt dus een aanvulling op de Justitiekraan die op Justitiweb te vinden is. Er wordt geselecteerd via de zoektermen 'OM', 'openbaar ministerie', 'Functioneel Parket' en 'Landelijk Parket' .

Het abonnement biedt momenteel slechts ruimte om deze service aan alle persvoorlichters aan te bieden. Personeelwijzigingen van persvoorlichters op de parketten daarom graag per e-mail doorgeven aan de persvoorlichters van het Parket-Generaal: ██████████@om.nl of ██████████@om.nl. art. 10, lid 2 e

College van procureurs-generaal: zie deel 2: Organisatie OM.

Communicatiedagen

Er vinden twee keer per jaar landelijke en twee keer per jaar regionale communicatiedagen plaats. De landelijke communicatiedagen zijn bedoeld voor de persofficieren, persvoorlichters en communicatieadviseurs; de regionale ook voor de communicatiemedewerkers.

Er is een indeling gemaakt met een onderverdeling naar de landelijke OM-onderdelen, de grootstedelijke parketten en de regio- en arrondissementsparketten. Tijdens de communicatiedagen wordt informatie uitgewisseld en (de uitvoering van) het communicatiebeleid besproken.

Naast de twee landelijke communicatiedagen wordt er specifiek voor de ressortsparketten één keer per jaar een aparte sessie georganiseerd. Daarnaast kunnen de ressortsparketten facultatief deelnemen aan de communicatiedagen in hun regio (staat 'tussen haakjes' aangegeven).

De organisatie van de landelijke communicatiedag ligt in handen van de afdeling Communicatie van het Parket-Generaal. De organisatie van de regionale communicatiedag in handen van een parket.

Indeling regionale communicatiedagen

Regio Zuid	Regio Midden	Regio Noord
AP Maastricht	AP Zwolle	AP Groningen
AP Roermond	AP Almelo	AP Leeuwarden
AP Den Bosch	AP Arnhem	AP Assen
AP Middelburg	AP Zutphen	AP Haarlem
AP Breda	(RP-Arnhem)	AP Alkmaar
(RP Den Bosch)		(RP Leeuwarden)

Landelijke diensten	Grootstedelijke parketten	Ressortsparketten
Landelijk Parket (exclusief persvoorlichters/persovj's) <i>LP Team Verkeer</i>	AP Utrecht / AP Lelystad	RP Den Haag
Functioneel parket (exclusief persvoorlichters/persovj's)	AP Amsterdam	RP Amsterdam
BOOM	AP Den Haag	RP Leeuwarden
GPS	AP Rotterdam / AP Dordrecht	RP Den Bosch
CVOM	(RP Den Haag)	RP Arnhem
DVOM	(RP Amsterdam)	
Rijksrecherche	Persvoorlichting Landelijk Parket	
	Persvoorlichting Functioneel Parket	

COMPAS

Het Communicatiesysteem Openbaar Ministerie Parket Administratie Systeem (COMPAS) is het informatiesysteem bij de parketten dat gegevens registreert vanaf de ontvangst van het proces-verbaal tot en met de afdoening van de strafzaak. COMPAS heeft tevens een relatie met andere informatiesystemen van parket en rechtbank in de strafrechtsheten. Daardoor hoeven bepaalde gegevens slechts éénmaal te worden ingevoerd.

Met COMPAS kunnen diverse documenten worden aangemaakt, zoals kennisgevingen, vorderingen, dagvaardingen, brieven, acceptgiro's, etc.

De politie kent momenteel nog vier bedrijfsprocessensystemen, waaronder Xpol en BPS. Deze systemen registeren op zaak terwijl COMPAS per verdachte registreert. In één zaak kunnen meerdere verdachten zitten. Dit kan soms tot verwarring leiden als de politie opgeeft dat er een bepaalde hoeveelheid zaken zich heeft voorgedaan terwijl het OM het over een afwijkend aantal zaken (=verdachten) heeft.

Zie ook GPS.

Congressen

Deelname aan congressen (als spreker of panellid) is een goede manier om het beleid van het OM uit te leggen, waar wel de nodige (landelijke) publiciteit uit kan voortkomen.

Het is belangrijk dat (hoofd)officieren hun voornemen om deel te willen nemen aan een congres melden aan hun persvoorlichter op het parket/OM-onderdeel. De persvoorlichter stemt vervolgens de mogelijke deelname van de (hoofd)officier af met een persvoorlichter van het Parket-Generaal. Dit ter voorkoming dat zowel een (hoofd)officier uit het land als een collegelid aan een congres deelnemen zonder dat zij dat van elkaar weten en hierdoor geen interne afstemming heeft plaatsgevonden.

Conservatoir beslag: zie Beslag.

Contracten: zie deel 1: Omgaan met de media.

Contra-expertise

Tegenonderzoek door een deskundige verricht op verzoek van een verdachte.

Copyright: zie Auteursrecht.

Court-tv

Project van de rechtbank Utrecht en de universiteit van Utrecht, waarbij bij het juridisch onderwijs gebruik wordt gemaakt van audiovisueel geregistreerde rechtszittingen.

Ook in Rotterdam loopt een project, waarbij rechtszittingen audiovisueel worden vastgelegd.

Crisiscommunicatie

Om als OM goed voorbereid te zijn moeten de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van het OM in crisissituaties voor alle betrokkenen duidelijk zijn. Veelal zal het OM op twee niveaus bij een crisis betrokken zijn:

op arrondissementaal niveau en op het niveau van het College van procureurs-generaal. Duidelijke afspraken over informatie-uitwisseling en afstemming tussen beide niveaus zijn noodzakelijk. Ter ondersteuning van de voorbereiding op en het optreden bij crises is er een handboek 'Crisisorganisatie OM'. Het handboek is verkrijgbaar bij de beleidsmedewerkers Bewaken, Beveiligen en Crisisbeheersing en via OMtranet te raadplegen.

De afdeling Communicatie van het Parket-Generaal organiseert - in samenwerking met de landelijke beleidsmedewerkers Bewaken, Beveiligen en Crisisbeheersing – één keer per jaar een workshop waarin persvoorlichters en persofficieren de communicatie in crises kunnen oefenen.

CVOM: zie deel 2: Organisatie OM.

Cybercrime

Het Landelijk Parket gaat over de bestrijding van cybercrime. Binnen het team Nationale Recherche, eenheid Rotterdam van het Landelijk Parket is de portefeuille High Tech Crime & Telecom ondergebracht.

Persvragen over cybercrime in het algemeen worden beantwoord door de persvoorlichter van het Landelijk Parket, tel: 010 – 496 6622 na afstemming met de persvoorlichters van het Parket-Generaal (070 – 33 99 848). Het kan voorkomen dat uit strategische overwegingen de woordvoering door het Parket-Generaal wordt overgenomen.

D.

Dader

(Mede)pleger van een strafbaar feit en eventueel degene die het feit heeft uitgelokt. Zolang er nog geen veroordeling is, spreken we van verdachte.

Dading

Contract tussen dader en slachtoffer. Als de dader van een klein vergrijp de schade van het slachtoffer vergoedt, zal hij niet voor de rechter hoeven te verschijnen. Zie ook schadebemiddeling.

Dagvaarding

Officieel document waarin de officier van justitie de verdachte oproept om op een bepaalde dag voor de rechter te verschijnen. In de dagvaarding staat ook waar de officier de verdachte van beschuldigt.

Naast zittingslijsten moeten dagvaardingen van politierechterzittingen, strafzittingen van de meervoudige kamer en kort gedingen waarvoor belangstelling bestaat van tevoren kunnen worden ingezien bij de informatiebalie of de perskamer. Het is de taak van de betrokken griffie van de rechtbank hiervoor zorg te dragen. Inzage geldt niet als de zitting achter gesloten deuren wordt gehouden.

Als je denkt dat er voor een bepaalde zaak grote belangstelling bestaat of als je zelf aandacht wil vestigen op een bepaalde zaak, kun je voorafgaand aan de zitting hierover een persbericht uitbrengen. Wees hierbij zakelijk en feitelijk. Het persbericht mag niet van invloed zijn op de behandeling ter zitting (zie ook Persbericht).

Nietig verklaring

Oordeel van de rechter dat een dagvaarding van het OM niet geldig is, omdat de betekeningsvoorschriften daarvoor niet zijn nageleefd. Zie ook Betekening.

Delict: Strafbaar feit.

Dienst Nationale Recherche (DNR)

In Driebergen is de Dienst Nationale Recherche (DNR) gevestigd. Deze opsporingsinstantie heeft als hoofdtaak de bestrijding van de zware, georganiseerde criminaliteit (landelijk en internationaal). De Nationale Recherche wordt gevormd door de kernteams:

- het Landelijk Rechercheteam (LRT)
- de Unit Mensensmokkel
- de Unit Synthetische drugs
- XTC-teams.

De Nationale Recherche maakt deel uit van het Korps landelijke politiediensten (Klpd). Zij staat onder het gezag van het Landelijk Parket waarvan de officieren van justitie direct leiding geven aan de opsporingsonderzoeken door de Nationale Recherche.

Persvragen over de Nationale Recherche worden beantwoord door de persvoorlichter van het Landelijk Parket, tel: 010 – 496 6622 of [REDACTED]. art. 10, lid 2 e

Doodslag/gekwalificeerde doodslag

Het beroven van iemand z'n leven zonder dat sprake is van een van tevoren beraamd plan. Wel moet er opzet in het spel zijn, want anders is het hoogstens dood door schuld. De maximumstraf voor doodslag is vijftien jaar gevangenisstraf.

Bij doodslag wordt onderscheid gemaakt tussen "gewone" doodslag, waarbij de doodslag als strafbaar feit op zichzelf staat, en *gekwalificeerde doodslag*. Bij gekwalificeerde doodslag heeft de dader voorafgaand, tijdens of na het plegen van een ander strafbaar feit doodslag gepleegd om de uitvoering van dat feit voor te bereiden of te vergemakkelijken of om de kans op betrapping te verkleinen. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer tijdens een gewapende overval iemand doodgeschoten wordt. Gekwalificeerde doodslag wordt als verzwarend feit gezien en daarom extra bestraft.

Discriminatie: zie Expertisecentra: Landelijk Expertisecentrum Discriminatie (LECD).

Districtsoverleg: zie Driehoeksoverleg.

Driehoeksoverleg

Het OM heeft naast zijn taak opsporing en vervolging van strafbare feiten ook een taak op het gebied van preventie. Daarom hebben de regio/lokale parketten regelmatig overleg met de gemeenten in het arrondissement en met de politie. Dit overleg wordt het driehoeksoverleg genoemd, naar de drie bij het overleg betrokken instanties: bestuur, politie en OM.

Hierin wordt bijvoorbeeld besproken worden of de politie meer tijd moet besteden aan surveilleren op koopavonden of dat meer aandacht moet worden besteed aan drugsproblemen in achterstandswijken of aan wegen waar veel ongelukken gebeuren. Het gaat om de afweging van hoe en waar de politie wordt ingezet. Er zijn verschillende soorten driehoeksoverleggen. Dit verschilt overigens per parket.

Beheersoverleg

In het beheersoverleg zitten de korpschef, de korpsbeheerder (burgemeester) en de hoofdofficier van het arrondissementsparket. Dit beheersoverleg vormt als het ware het dagelijks bestuur van het regionaal college.

Districtsoverleg

Op het niveau van politiedistricten zijn eveneens driehoeksoverleggen. In een arrondissementsparket zitten vaak meerdere politiedistricten. Op het districtsoverleg zijn namens het OM een districtsofficier, namens de politie de districtschef en namens de gemeenten de burgemeesters in dat district vertegenwoordigd.

Lokaal overleg

In sommige delen van het land zijn politiedistricten onderverdeeld in politieteams. Een politieteam bedient dan één of meer gemeenten. Aan het driehoeksoverleg nemen naast de burgemeester(s), de teamchef en de gebiedsofficier deel.

Drugsbeleid

In de Opiumwet staat dat drugs verboden zijn. Zowel soft- als harddrugs. Dat is het uitgangspunt voor de politie en het OM. Vanuit volksgezondheidsoogpunt (zicht op

gebruik(ers), scheiding soft- en harddrugs) is het zogeheten gedoogbeleid ontstaan, waarin verkooppunten van softdrugs onder strikte voorwaarden worden gedoogd: de koffieshops. Voor de politie en het OM betekent dit niet dat het mag, maar dat er niet strafrechtelijk wordt opgetreden zolang in de koffieshops de voorwaarden niet worden overtreden. Die voorwaarden houden in: geen verkoop aan minderjarigen binnen, geen grotere hoeveelheden dan vijf gram verkopen, geen reclame maken, geen grotere voorraad per klant dan 500 gram en geen overlast in de omgeving veroorzaken (AHOJ-G criteria). Op dit gedoogbeleid is de strafvervolgingsrichtlijn afgestemd. Bij een gebruikershoeveelheid van < vijf gram wordt er niet vervolgd. Het wordt wel in beslag genomen. Als er sprake is van een minderjarige vindt er geen sepot plaats.

AHOJ-G criteria staat voor:

A=affichering (reclame maken voor een verkooppunt)

H=hoeveelheid er mag niet meer dan vijf gram per klant worden verkocht

O=overlast; De buurt/omgeving mag geen overlast ondervinden.

J= jeugd: geen verkoop aan minderjarigen (<18) en ze mogen zich dan ook niet in de koffieshop bevinden

G=geen grote hoeveelheden voorraad. De maximale voorraad is 500 gram.

DVOM: zie deel 2: Organisatie OM.

Dwangmiddelen

Strafvorderlijke mogelijkheden/bevoegdheden in het kader van het opsporingsonderzoek. Dwangmiddelen kunnen de persoonlijke vrijheid raken, bijvoorbeeld in geval van een aanhouding van een verdachte, maar kunnen zich ook richten tot voorwerpen (bijvoorbeeld bij een huiszoeking). Dwangmiddelen kunnen gericht zijn tegen de verdachte maar ook tegen burgers in het algemeen.

Dwangmiddelen maken een inbreuk op rechten en vrijheden van burgers. Veel gebruikte dwangmiddelen zijn de aanhouding van een verdachte en het daaropvolgend traject van voorlopige hechtenis, taps, doorzoeken, observatie, DNA-onderzoek, etcetera.

E.

Economische politierechter

Strafrechter die alleen beslist over economische vergrijpen. Voorbeelden daarvan zijn: overtreding van de winkeltijdenwet, de warenwet of de regels voor het uitrijden van mest. Zeer ingewikkelde economische strafzaken en zaken waarbij de officier van justitie meer dan één jaar gevangenisstraf wil eisen, worden door de meervoudige economische strafkamer behandeld.

Educatieve maatregel

Voorbeeld: gerechtelijke maatregel tegen verkeersovertreders in de vorm van een cursus over de gevaren van te hard rijden of rijden onder invloed. Wie deze cursus met succes gevolgd heeft, krijgt een lagere straf.

Eed

Plechtige verklaring van een getuige op de zitting dat hij de waarheid zal spreken. Hij is dit verplicht. Als hij opzettelijk een valse verklaring aflegt, maakt hij zich schuldig aan meened. Getuigen kunnen afhankelijk van hun levensovertuiging de eed of belofte afleggen. Gelovigen leggen de eed af en verklaren: "Zo waarlijk helpe mij God almachtig". Zie ook Belofte.

Eis of vordering

Het OM 'eist of vordert een straf' die de verdachte volgens de officier/advocaat-generaal zou moeten krijgen.

Elektronisch toezicht

In plaats van het uitzitten van een gevangenisstraf, kunnen veroordeelden onder bepaalde omstandigheden in aanmerking komen voor bijzonder toezicht. Dit houdt in dat men zijn straf of voorlopige hechtenis thuis kan ondergaan met een band om de enkel waarin een zender zit. Een beveiligingsbedrijf ontvangt de signalen en controleert of betrokkene op de afgesproken tijden thuis is. Zo niet, dan slaat de

computer alarm. De Reclassering houdt toezicht en rapporteert aan het OM als de voorwaarden worden overtreden.

Dit zogenaamd elektronisch toezicht is een strafmodaliteit die nog niet wettelijk is geregeld. Het is een bruikbaar alternatief voor (een deel van) de gevangenisstraf met begeleiding en onder toezicht van de reclassering. Elektronisch toezicht kan worden toegepast als alternatief voor voorlopige hechtenis, maar ook voor een onvoorwaardelijke gevangenisstraf. Het kan tevens in het kader van het penitentiair programma worden opgelegd (de zogeheten achterdeurvariant, dus aan het eind van een tenuitvoer gelegde gevangenisstraf).

Embargo: zie deel 1: Omgaan met de media.

Embedded journalism: zie deel 1: Omgaan met de media.

Enkelvoudige Kamer

Zitting waarbij de rechtbank, het hof of de Hoge Raad uit één rechter bestaat (politierechter, kinderrechter, kantonrechter, president in kort geding (in civiele zaken) en economische politierechter). De enkelvoudige kamer kan een gevangenisstraf van maximaal twaalf maanden opleggen in tegenstelling tot de meervoudige kamer (maximale gevangenisstraf: levenslang). Zie ook meervoudige kamer.

(Ernstige) bezwaren en gronden

Ernstige bezwaren

Naast de voorwaarde dat er sprake moet zijn van bepaalde strafbare feiten, moeten er ook ernstige bezwaren bestaan. Er is juridisch sprake van ernstige bezwaren als er meer is dan alleen een vage verdenking van betrokkenheid bij het plegen van een strafbaar feit. Als de rechter-commissaris of de raadkamer van mening zijn dat er sprake is van deze ernstige bezwaren, kan de verdachte in voorlopige hechtenis genomen worden.

Gronden

Naast bepaalde strafbare feiten en ernstige bezwaren, moeten er ook gronden zijn voor de voorlopige hechtenis. Enkele gronden zijn het vluchtgevaar, herhalingsgevaar en de zogenoemde twaalfjaarsgrond (de verdenking betreft een strafbaar feit waarop een maximale gevangenisstraf staat van twaalf jaar of meer).

Executie

Het ten uitvoer leggen van een straf of maatregel. Zie ook Tenuitvoerlegging.

Expertisecentra

Expertisecentrum Medische Zaken

- Medewerkers van het expertisecentrum Medische Zaken geven o.a. advies aan officieren die belast zijn met de behandeling van medische zaken en kent een landelijke officier Medische zaken.
- Het expertisecentrum valt onder verantwoordelijkheid van parket Rotterdam.
- Het expertisecentrum is gevestigd op het parket Rotterdam en te bereiken op tel: 010- 8888 722 of per e-mail:

████████████████████@rotarr.drp.minjus.nl art. 10, lid 2 e

Persvragen over het expertisecentrum Medische zaken worden beantwoord door de persvoorlichter van het parket Rotterdam, tel: 010 – 8888 999.

Persvragen over (aangiften van) medische zaken op een lokaal parket worden beantwoord door de persvoorlichter van het lokale parket, ondanks dat de aangiften van medische zaken die binnenkomen op een lokaal parket voor behandeling worden overgedragen naar het regioparket. Voor deze lijn is gekozen, omdat de hoofdofficier eindverantwoordelijk blijft voor de afhandeling van de ingediende aangiften op zijn/haar parket.

Persvragen op beleidsmatig vlak worden in principe beantwoord door de persvoorlichter van het parket Rotterdam na afstemming met de persvoorlichters van het Parket-Generaal (tel: 070 – 33 99 848).

Het kan voorkomen dat uit strategische overwegingen de woordvoering door het Parket-Generaal wordt overgenomen.

Expertisecentrum Bijzondere penitentiaire zaken

- Het expertisecentrum Bijzondere penitentiaire zaken is aanspreekpunt voor o.a. alle vragen op het TBS-gebied (behalve onttrekkingen) voor de (ressorts)parketten.
- Het expertisecentrum valt onder verantwoordelijk van het ressortsparket Arnhem.
- Het expertisecentrum is gevestigd op het ressortsparket en bereikbaar op tel: 026 – 3593 366, of per e-mail: [REDACTED]@om.nl art. 10, lid 2 e

Persvragen over het expertisecentrum Bijzondere penitentiaire zaken worden beantwoord door de persvoorlichter van het ressortsparket Arnhem, tel: 026 – 3593 404.

Persvragen over onttrekkingen van TBS'ers worden beantwoord door de persvoorlichter van het Landelijk Parket, tel: 010 – 496 6622.

Persvragen op beleidsmatig vlak worden in principe beantwoord door de persvoorlichter van het ressortsparket Arnhem/Landelijk Parket na afstemming met de persvoorlichters van het Parket-Generaal (tel: 070 – 33 99 848). Het kan voorkomen dat om strategische overwegingen de woordvoering door het Parket-Generaal wordt overgenomen.

Landelijk Expertisecentrum Discriminatie (LECD)

- Op elk parket is een discriminatieofficier aangesteld die aangiften in discriminatiezaken afdoet aan de hand van de Aanwijzing Discriminatie.
- Bij ingewikkelde zaken kan een officier advies vragen aan het Landelijk Expertisecentrum Discriminatie (LECD) dat binnen het OM speciaal belast is met het onderwerp discriminatie.
- Bij aangiften op grote schaal heeft het LECD tevens een coördinerende rol om er zo voor te zorgen dat het OM uniform beleid toepast en daarmee waarborgt dat

eenduidig naar buiten wordt opgetreden. Kort samengevat zijn de belangrijkste taken van het LECD:

- opbouwen, bijhouden en organiseren van expertise;
 - bijhouden van een registratiesysteem discriminatiezaken;
 - informeren, adviseren van de parketten;
 - coördineren in lopende onderzoeken/vervolgingen;
 - optreden als vertegenwoordiging van het landelijk OM;
 - organiseren van het landelijk overleg van discriminatie officieren van justitie en advocaten-generaal;
 - bijdragen aan de ontwikkeling van het landelijk OM-beleid inzake discriminatiebestrijding.
- Het LECD valt onder verantwoordelijkheid van het parket Amsterdam en is te bereiken via telefoonnummer: 020 - 5413788 of per e-mail: ██████████@euronet.nl

art. 10, lid 2 e

Persvragen over het expertisecentrum worden beantwoord door de persvoorlichters van het parket Amsterdam, tel: 020 – 541 2301/6990.

Zaaksgerelateerde persvragen worden beantwoord door de persvoorlichter van het betreffende (ressorts)parket (zie lijst contactpersonen OM).

Persvragen op beleidsmatig vlak worden in principe beantwoord door de persvoorlichters van het parket Amsterdam na afstemming met de persvoorlichters van het Parket-Generaal (tel: 070 – 33 99 848). Het kan voorkomen dat om strategische overwegingen het Parket-Generaal de woordvoering overneemt.

Landelijk Expertisecentrum Burgerlijke Stand (Extrajudicieel)

- Het OM houdt zich ook bezig met een aantal toebedeelde wettelijke taken op het gebied van de Burgerlijke Stand.
- Bij het arrondissementsparket Den Haag is een Landelijk Expertisecentrum Burgerlijke Stand gevestigd, omdat bij het Haagse parket – verhoudingsgewijs – een groot aantal burgerlijke stand zaken in behandeling wordt genomen. Dit

hangt ook samen met de, wettelijk bepaalde, exclusieve bevoegdheid van het OM in Den Haag met betrekking tot internationale zaken.

- Het expertisecentrum bestaat uit een officier van justitie en een beleidsmedewerker. Zij proberen zoveel mogelijk, mede door het onderhouden van zowel interne als externe contacten, problemen en knelpunten die van belang (kunnen) zijn voor het OM te signaleren om daar, zo nodig, ook tijdig op in te kunnen springen.
- Het expertisecentrum Burgerlijke Stand in Den Haag stelt de in Den Haag aanwezige kennis en ervaring, zowel op inhoudelijk als beleidsmatig gebied, landelijk beschikbaar, zodat er een deskundige, eenvormige en adequate behandeling van Burgerlijke Stand zaken door alle parketten plaatsvindt.
- Het Expertisecentrum is bereikbaar op tel: 070 – 381 2207 of per fax 070 – 381 3260.

Persvragen over het Landelijk expertisecentrum Burgerlijke Stand en zaaksgelateerde persvragen worden beantwoord door de persvoorlichter van het Parket Den Haag, tel: 070 - 381 3801.

Persvragen op beleidsmatig vlak worden in principe beantwoord door de persvoorlichter van het parket Den Haag na afstemming met de persvoorlichters van het Parket-Generaal (tel: 070 – 33 99 848). Het kan voorkomen dat om strategische overwegingen het Parket-Generaal de woordvoering overneemt.

F.

(Film)beelden opvragen van de media: zie deel 1: Omgaan met de media.

First offender

Iemand die voor de eerste keer als verdachte van een strafbaar feit met het OM in aanraking komt. Oftewel iemand die geen documentatie heeft. Dit hoeft overigens niet te betekenen dat iemand niet eerder met de politie in aanraking is gekomen. Als dat politiecontact namelijk niet heeft geleid tot het inzenden van een zaak naar een regio/lokaal parket dan blijft zo iemand voor het OM bij een volgende zaak een first offender.

Forensisch officier

De forensisch officier draagt bij aan versterking van kennis en expertise op het gebied van het technisch sporenonderzoek. Hij of zij bewaakt als specialist de kwaliteit van de forensische opsporing. Hij/zij bewaakt ook en houdt toezicht op het werk van de forensische recherche zodat dit plaatsvindt binnen de kaders van rechtmatigheid en doelmatigheid. Als aanspreekpunt voor medewerkers van het parket heeft de forensisch officier een coachende taak in de richting van (minder ervaren) collega's en kan in dat kader een rol vervullen in tegenspraak en review.

Fotoarchief

Het is altijd handig om een digitaal fotoarchief bij te houden van de (plv.) hoofdofficier en persofficier/persadvocaat-generaal. Het komt wel eens voor dat de media ten behoeve van een artikel om een foto verzoeken. Let er wel op dat als je een bepaalde foto meerdere malen wilt gebruiken de auteursrechten zijn afgekocht en de foto dus rechtenvrij is. Is dit niet het geval dan dien je bij elke plaatsing een bepaald bedrag te betalen aan de fotograaf om gebruik te mogen maken van de foto.

Foto's (verzoeken om): zie deel 1: Omgaan met de media.

Fraudemeldpunten

De inrichting van fraudemeldpunten bij het OM heeft als doel de aangiften te centraliseren en centraal overzicht te hebben. Het Functioneel Parket coördineert de fraudemeldpunten voor wat betreft het beleid. De fraudemeldpunten vallen onder de arrondissementsparketten. De parketten doen de zaken en daar ligt dus ook de woordvoering. Er zijn fraudemeldpunten in Amsterdam, Zwolle, Eindhoven, Haarlem, Rotterdam en Den Haag.

Functioneel Parket: zie deel 2: Organisatie OM.

Fungerend hoofdofficier

De meeste parketten sturen voor wat betreft de strafrechtelijke handhaving één regiopolitiekorps aan, vijf parketten (Amsterdam, Den Haag, Den Bosch, Haarlem en Arnhem) sturen twee regiopolitiekorpsen aan. Parketten met één regiopolitiekorps kennen behalve de hoofdofficier een plaatsvervangend hoofdofficier. Parketten met twee regiopolitiekorpsen kennen naast de hoofdofficier een fungerend hoofdofficier. De hoofdofficier heeft zitting in de beheersdriehoek, de fungerend hoofdofficier heeft zitting in de beheersdriehoek van de tweede politieregio die door het parket wordt aangestuurd. Daarnaast vervult de fungerend hoofdofficier de taken die in de andere parketten door de plaatsvervangend hoofdofficier worden vervuld.

G.

Gedetineerde

Synoniem voor gevangene.

Geheimhouders

Dit is een categorie beroepsbeoefenaars die in het kader van hun beroepsgeheim een geheimhoudersplicht heeft. Denk hierbij aan artsen, notarissen, geestelijken (biechtgeheim) en advocaten.

Journalisten hebben formeel geen geheimhoudersplicht. Wel is het zo dat bescherming van journalistieke bronnen één van de essentiële voorwaarden is voor de in een democratische samenleving bijzonder belangrijke persvrijheid. Bij de bescherming van journalistieke bronnen bestaat daarom een zéér zwaarwegend publiek belang. Een inbreuk is alleen gerechtvaardigd op grond van een nòg zwaarder wegend publiek belang.

Geheimhoudingsverklaring: zie deel 1: Omgaan met de media.

Gerechtshof (kort: hof)

Gerecht dat de zaken in hoger beroep behandelt. Het hof oordeelt ook over de vraag of een verdachte vervolgd moet worden als het OM daartoe niet besluit (de zogenoemde artikel 12-procedure). Ons land kent vijf gerechtshoven (Den Haag, Amsterdam, Den Bosch, Leeuwarden en Arnhem).

Gerechtelijk vooronderzoek (GVO)

Gedeelte van het strafrechtelijk onderzoek onder leiding van de rechter-commissaris. Tijdens het GVO kan de rechter-commissaris bijvoorbeeld getuigen horen.

Gesprekken met journalisten: zie deel 1: Omgaan met de media.

Getuige-deskundige

Een getuige die (beroepsmatig) specialistische kennis heeft en daarover een verklaring aflegt in relatie tot een zaak. Het kan bijvoorbeeld ook een medewerker van jeugdzorg zijn die vertelt over het gezinssysteem.

Getuige à charge

Getuige die door de officier van justitie is opgeroepen, meestal om aan het bewijs bij te dragen.

Getuige à decharge

Getuige opgeroepen op initiatief van de advocaat, meestal om bewijs te ontzenuwen.

Gevangenhouding: zie Voorlopige hechtenis.

Gevoelige zaak

Er is sprake van een gevoelige zaak wanneer het optreden van het OM in een concreet geval maatschappelijk dan wel politiek grote belangstelling met zich meebrengt of met zich mee kan brengen. Het hoeft daarbij nog niet altijd om een strafzaak te gaan. Zo kan een geval - waarin nog niet onmiddellijk sprake is van een strafzaak - een gevoelige zaak zijn zoals de zogenoemde opkomende kwestie waarnaar (nog) geen strafrechtelijk onderzoek is ingesteld. Ook gevallen waarin het OM niet optreedt kunnen daaronder vallen. Voorbeeld: het geen verder gevolg geven aan een aangifte dat leidt tot een klacht (artikel 12 Sv procedure) bij het gerechtshof.

Waarom kun je een gevoelige zaak herkennen?

- De ernst of de aard van het delict of de omstandigheden waaronder dit delict is gepleegd brengt landelijk of lokaal grote commotie teweeg of kan dat teweegbrengen.

Voorbeelden: rampen (vliegtuigcrash), sommige levensdelicten, zware zedendelicten, sommige geweldsdelicten, ontvoering, gijzeling, beursfraude.

- De verdachte, het slachtoffer of een andere betrokkene geniet landelijk of lokaal grote bekendheid vanwege zijn of haar positie of functie en Bekende Nederlanders.

Voorbeelden: Minister/burgemeester/wethouder rijdt onder invloed en/of rijdt door na een aanrijding. Strafzaken tegen advocaten, gepleegd in het kader van hun beroepsuitoefening, de toepassing van dwangmiddelen tegen geheimhouders en journalisten en Bekende Nederlander met kinderporno in zijn bezit.

- De zaak ligt nationaal politiek, juridisch of publicitair gevoelig of dreigt dat te worden, waaronder ook zaken die uit oogpunt van eenheid van beleid (ook voor de toekomstige gevallen) of gezien het principiële karakter landelijke afstemming behoeven.

Voorbeelden: Opsporingsmethoden, medisch onzorgvuldig handelen, afwijkingen van bestaand landelijk beleid.

- Zaken waarbij kwetsbare groepen betrokken zijn zoals verstandelijk gehandicapten, kinderen en dieren (honden, paarden, etc.).

Voorbeelden: kinderen, verstandelijk gehandicapten en dieren die mishandeld of misbruikt zijn.

Een zaak kan vanaf het begin af aan gevoelig zijn (bijvoorbeeld moord op bekend politicus), maar kan dat ook gaandeweg worden. Ook is het mogelijk dat een zaak, enkel door de wijze waarop het OM van plan is het af te doen, gevoelig is.

Voorbeeld: De gemeente heeft zich schuldig gemaakt aan een ernstig milieudelict waardoor lokaal gevaar voor de volksgezondheid bestond, maar het OM kiest er toch voor om de gemeente een transactie aan te bieden in plaats van de zaak voor de rechter te brengen.

Procedure woordvoering bij gevoelige zaken

Als een zaak gevoelig zaak is, is er via de beleids/juridische lijn contact tussen de parketten en de afdeling Bestuurlijk Juridische Zaken (BJZ) van het Parket-Generaal.

Daarnaast moet er een directe lijn zijn tussen de persvoorlichter van het parket en het Parket-Generaal om elkaar te informeren over relevante ontwikkelingen in een gevoelige zaak. Initiator van het overleg kan ófwel het Parket-Generaal ófwel het parket zijn. De woordvoering blijft in principe bij het betreffende parket dat de zaak in behandeling heeft. Desgevraagd of desgewenst kan het Parket-Generaal adviseren welke woordvoeringslijn het meest geschikt is om te hanteren. In sommige gevallen kan het Parket-Generaal beslissen welke woordvoeringslijn wordt gehanteerd. Als een gevoelige zaak ook politieke consequenties heeft of kán hebben zullen de persvoorlichters van het Parket-Generaal de voorlichting van het betreffende ministerie informeren. Het is natuurlijk onhaalbaar om álle gevoelige zaken te melden. Daarom blijft je *Fingerspitzengefühl* nodig om te kunnen beoordelen of een strafzaak of kwestie dermate opgeschaald gaat worden dat grote (landelijke) publiciteit te verwachten valt. Zie ook: 'handleiding voor gevoelige zaken'(2007H003): OMtranet > JKS > OM-beleidsregels > Vervolging).

Geweld tegen personen met een publieke functie

Het OM past de strafmaat bij geweld aan aan de positie van het slachtoffer. Als iemand slachtoffer van geweld wordt bij het uitoefenen van zijn of haar publieke functie zal het OM uitgaan van een substantieel verhoogde strafeis tegen de verdachte. Dit is in overeenstemming met de richtlijn Kader voor strafvordering. Dit beleid geldt bijvoorbeeld voor politiemensen, ordehandhavers, ziekenhuispersoneel, ambulancepersoneel en onderwijzend personeel.

Gijzeling

De term gijzeling wordt gebruikt als aanduiding voor een strafbaar feit, (wederrechtelijk vrijheidsberoving), maar ook voor een dwangmiddel. In de laatste betekenis komen we de term tegen als dwangmiddel om te betalen in het kader van de Wet Administratieve Handhaving verkeersdelicten. Daarnaast kunnen getuigen op last van de rechter gegijzeld worden totdat ze die informatie hebben verstrekt die ze eerder weigerden te verstrekken.

Gijzelingen en ontvoeringen

Bij gijzelingen en ontvoeringen ligt de woordvoering niet meer bij de politie, maar direct bij het OM. De persofficier van justitie en/of persvoorlichter hebben contact met de politiewoordvoerders over de voorlichtingslijn. Indien de gemeente een *Actiecentrum Voorlichting* inricht is het van belang dat de persofficier/persvoorlichter hierbij aansluit zodat er directe afstemming kan plaatsvinden.

Zie ook: Instructie voor de opsporing bij ontvoeringen en gijzelingen (2008I002), terug te vinden op OMtranet > JKS > OM-beleidsregels > Opsporing.

Gijzeling van journalisten

In geval een journalist als getuige wordt gehoord en hij niet wil verklaren als getuige met een beroep op bronbescherming kan het OM in een uiterste geval besluiten tot gijzeling van een journalist als het maatschappelijk belang prevaleert boven bijvoorbeeld bronbescherming of materiaalbescherming. Ook zijn er andere dwangmiddelen inzetbaar tegen journalisten. Niet alleen het OM, maar ook de rechter kan gijzelen.

Het OM dient zéér terughoudend om te gaan met het inzetten van dwangmiddelen tegen journalisten. Wanneer hiertoe besloten wordt, neem dan altijd van tevoren contact op met de persvoorlichters van het Parket-Generaal, zodat zij tijdig de voorzitter/secretaris van de Nederlandse Vereniging van Journalisten (NVJ) kunnen informeren.

Persvragen over gijzelingen van journalisten gevorderd door het OM kunnen beantwoord worden door de persvoorlichter van het regio/lokale parket.

Persvragen over gijzelingen van journalisten op bevel van de rechter kunnen worden doorverwezen naar de afdeling persvoorlichting van de rechtbank.

Zie ook: Aanwijzing toepassing dwangmiddelen bij journalisten (2002A003), terug te vinden op OMtranet > JKS > Opsporing.

GPD

De GPD (Geassocieerde Pers Diensten) is een Nederlands persbureau waarin regionale dagbladen samenwerken. Deze dagbladen hebben een gezamenlijke oplage van 1.7 miljoen. Er zijn plannen dat in 2010 de GPD een verregaande samenwerking aangaat met het ANP (uit efficiencyoverwegingen).

Overzicht regionale dagbladen	Ochtend/avondkrant
Het belang van Limburg	Ochtend
BN de Stem	Ochtend
Brabants Dagblad	Ochtend
Dagblad de Limburger	Ochtend
Dagblad van het Noorden	Ochtend
Eindhovens Dagblad	Ochtend
Gazet van Antwerpen	Ochtend
De Gelderlander	Ochtend
De Gooi- en Eemlander	Ochtend
Haarlems Dagblad	Ochtend
IJmuider Courant	Ochtend
Leeuwarder Courant	Avond
Leidsch Dagblad	Ochtend
Limburgs Dagblad	Ochtend
Nederlands Dagblad	Ochtend
Noordhollands Dagblad	Ochtend
Het Parool	Avond
PZC (Provinciale Zeeuwse Courant)	Ochtend
De Stentor	Ochtend
De Twentsche Courant Tubantia	Ochtend

GPS

GPS staat voor Geïntegreerd Processysteem Strafrecht. Het is de opvolger van COMPAS. GPS helpt bij de verwerking en administratie van strafzaken in de eerste lijn. Met GPS worden zaken en handelingen geregistreerd, net als met

COMPAS. Maar GPS gaat verder en voegt nieuwe elementen toe. Elektronische dossiers vervangen de papieren strafdossiers. En GPS geleidt het werk digitaal langs de medewerkers.

In 2008 hebben de CVOM, het FP en alle arrondissementsparketten GPS voor standaardzaken in gebruik genomen. Volgens planning is deze invoering eind 2009 voltooid. In de toekomst wordt GPS ook geschikt voor maatwerkzaken.

Persvragen over GPS worden in principe door de persvoorlichters van de regio/lokale parketten beantwoord ná afstemming met de communicatieadviseur van GPS, tel: 030 - 878 7393/ mobiel: [REDACTED] of met een van de persvoorlichters van art. 10, lid 2 e het Parket-Generaal, tel: 070 -33 99 848 gezien het landelijke karakter van het onderwerp.

Het kan voorkomen dat om strategische overwegingen de woordvoering door het Parket-Generaal wordt overgenomen.

Gratie

Gratie is het kwijtschelden, verminderen of veranderen van straffen die door de rechter zijn opgelegd. Gratie wordt verleend door de koningin.

Soms wordt gratie verleend onder voorwaarden. Zo'n voorwaarde kan zijn dat iemand niet opnieuw een strafbaar feit mag plegen. Voldoet iemand daar niet aan, door bijvoorbeeld opnieuw een strafbaar feit te plegen, dan kan het gratiebesluit worden teruggedraaid. De veroordeelde moet zijn straf dan alsnog uitzitten.

Niet iedere veroordeelde kan gratie krijgen. Transacties van de officier van justitie, belastingaanslagen en geldboetes van 340 euro of lager komen niet in aanmerking voor gratie. Gratie is alleen mogelijk bij straffen die door de strafrechter zijn opgelegd.

Griffier

Gerechtssecretaris of degene die een verslag maakt van de zitting en de rechters ondersteunt bij het schrijven van een vonnis.

Persvragen over de griffier kunnen worden doorverwezen naar de voorlichter van de rechtbank.

H.

HALT

De politie werkt samen met zogenoemde HALT-bureaus. HALT is de afkorting voor "Het Alternatief". Deze bureaus zijn gericht op kinderen van twaalf tot achttien jaar, die zich bijvoorbeeld schuldig hebben gemaakt aan kleine winkeldiefstallen of schoolverzuim. Kinderen die zich daaraan schuldig hebben gemaakt, kunnen in sommige gevallen door de politie worden doorverwezen naar een HALT-bureau. Daar wordt hun de kans geboden een proces-verbaal te voorkomen als zij de aangerichte schade herstellen of vergoeden.

In een Algemene maatregel van Bestuur (AMVB) zijn de delicten opgesomd waarvoor HALT mag.

Via HALT kunnen de kinderen in de gelegenheid worden gesteld alternatieve werkzaamheden te verrichten. Deze strafvervangende werkzaamheden worden bij de benadeelde (bijvoorbeeld het verwijderen van graffiti) of op plekken ten behoeve van het algemeen belang uitgevoerd.

HALT-bureaus houden zich ook bezig met Slachtofferzorg. Zij bemiddelen tussen slachtoffer en dader. HALT-bureaus verlenen echter geen directe hulp aan de benadeelde. Zij regelen alleen de schade.

Bij verdachten van twaalf en dertien jaar kunnen alleen de wettige vertegenwoordigers van de minderjarige aansprakelijk worden gesteld voor de geleden schade. Dat neemt niet weg dat ze wel een HALT-straf krijgen.

Als de politie heeft geconstateerd dat het kind de vervangende werkzaamheden in het kader van HALT naar behoren heeft uitgevoerd, stelt zij het OM daarvan in kennis. Daarmee vervalt in beginsel het recht tot strafvordering. Als ondanks de bemiddeling van de politie in "HALT-zaken" geen schaderegeling tot stand komt, zal de schadeclaim in combinatie met de het proces-verbaal worden overgedragen aan de officier van justitie.

Persvragen over HALT (afdoeningen) kunnen worden doorverwezen naar de lokale politiewoordvoerders.

HALT-afdoening

Lichte werk- of leerstraf voor minderjarigen ter voorkoming van strafvervolging, waarbij de verantwoordelijkheid van de uitvoering bij de HALT-bureaus ligt.

Handboek Nederlandse Pers

Het Handboek Nederlandse Pers biedt uitgebreide en onafhankelijke media-informatie over 7.000 periodiek in Nederland verschijnende publicaties. Het Handboek bestaat uit drie delen en verschijnt jaarlijks in april en oktober en wordt onder meer gebruikt als naslagwerk mediakeuze. Het Parket-Generaal beschikt over een exemplaar.

Handboek Nederlandse Pers.nl

Handboeknederlandsepers.nl is de meest actuele en complete online media-informatie database van Nederland. Het besloten gedeelte van de website is door middel van een username / password te raadplegen door abonnees (je beschikt alleen over een username/password als je een abonnement neemt op de online-versie, dus niet op de papierenversie). Je kunt hier dagelijks geactualiseerde mediagegevens raadplegen en/of downloaden. De zoekcategorieën zijn: titel, onderwerp, doelgroep, bladsoort, verspreidingsgebied, oplage, frequentie, (niet) reclamedragend en persoon/functie. Via de website is ook het laatste branchenieuws te bekijken en kunnen tegen betaling selecties worden gemaakt en gedownload door niet abonnees.

Handleiding: zie Beleidsregels.

Hechtenis

Er zijn vier vormen. De eerste is een vrijheidsstraf die wordt opgelegd bij overtredingen. De rechter kan bijvoorbeeld een straf opleggen als iemand bij herhaling een auto bestuurt zonder geldige verzekering. De hechtenis duurt tenminste

een dag en ten hoogste één jaar. Alleen in bijzondere gevallen (strafverzwaring door samenloop en herhaling) kan een maximale hechtenisstraf van een jaar en vier maanden worden opgelegd. De tweede vorm van hechtenis wordt gevormd door de zogeheten vervangende hechtenis die wordt opgelegd bij geldboetes en tenuitvoer wordt gelegd als de geldboete niet wordt betaald. Tegenover elke 50 euro geldboete staat één dag hechtenis, dus bijv. bij een geldboete van 450 euro wordt negen dagen vervangende hechtenis opgelegd. De derde vorm van hechtenis is de zogeheten 'voorlopige hechtenis'. De vierde vorm van hechtenis is de gijzeling (van een getuige). De hechtenisstraf wordt in principe in een huis van bewaring ondergaan.

Persvragen over de hechtenis van een verdachte vóór de voorgeleiding kunnen worden beantwoord door de lokale politie.

Persvragen over de zaak van een verdachte ná de voorgeleiding worden beantwoord door de persvoorlichter van het regio/lokale parket.

Heenzenden

Het vrijlaten van verdachten door OM of politie. Het betekent dat het niet langer nodig of mogelijk is om iemand van zijn vrijheid beroofd te houden. Dit hoeft niet te betekenen dat men ophoudt verdachte te zijn en dat de zaak daarmee eindigt voor die verdachte. Soms krijgt een verdachte bij de heenzending al een dagvaarding voor een zitting mee. Hierdoor is hij opgeroepen om op een vastgestelde datum voor de kanton- of politierechter te verschijnen.

Het komt wel eens voor dat een verdachte wordt heengezonden, omdat het feit waarvan hij verdacht wordt niet bewezen kan worden. In het verleden vonden heenzendingen ook wel plaats in verband met cellengebrek in de huizen van bewaring. Momenteel komt dat niet voor.

Persvragen over het heenzenden van een verdachte vóór de voorgeleiding kunnen worden beantwoord door de lokale politie.

Persvragen over het heenzenden van een verdachte ná de voorgeleiding worden beantwoord door de persvoorlichter van het regio/lokale parket.

Hof: zie Gerechtshof.

Hoge Raad (HR)

De Procureur-generaal bij de Hoge Raad maakt geen deel uit van het College van procureurs-generaal en het OM. De Procureur-generaal staat aan het hoofd van en geeft leiding aan het Parket bij de Hoge Raad. Het Parket bij de Hoge Raad bestaat uit de Procureur-generaal bij de Hoge Raad, de plaatsvervangend Procureur-generaal en Advocaten-generaal bij de Hoge Raad. In hun conclusies adviseren zij de Hoge Raad onder andere over de beoordeling van ingediende herzieningsverzoeken. De Procureur-generaal bij de Hoge Raad is voor het leven benoemd en onafhankelijk. Hetzelfde geldt voor de plaatsvervangend Procureur-generaal bij de Hoge Raad en de Advocaten-generaal bij de Hoge Raad.

Binnen de Hoge Raad is pers en voorlichting anders georganiseerd dan bij de rechtbanken en gerechtshoven. De Hoge Raad heeft namelijk geen persrechters en communicatieadviseurs.

De griffier van de Hoge Raad is verantwoordelijk voor pers en voorlichting. Persvragen over de Hoge Raad kun je doorverwijzen naar de griffier, tel: 070 - 3611 236.

Hoger beroep

Het opnieuw inhoudelijk behandelen van een zaak door drie raadsheren van het gerechtshof (rechters in tweede aanleg). Een gerechtshof behandelt het hoger beroep tegen rechtbankbeslissingen (ook kantonzaken).

De wettelijke termijn voor in hoger beroep gaan is veertien dagen na de rechterlijke uitspraak in eerste aanleg. Wordt er geen hoger beroep ingediend dan is de rechterlijke uitspraak na veertien dagen onherroepelijk.

Synoniem voor hoger beroep is appèl.

Persvragen over een hoger beroepszaak kunnen direct doorverwezen worden naar de persvoorlichters van de ressortsparketten (zie bijlage 3: lijst contactpersonen persvoorlichting OM).

Hoofdadvocaat-generaal

Hoofd van een ressortsparket en eindverantwoordelijk voor de zaken waarin hoger beroep in het betreffende ressort is aangetekend.

Hoofdofficier van justitie

Hoofd van een arrondissementsparket. Ook aan het hoofd van een Landelijk Parket en Functioneel Parket staat een hoofdofficier. De hoofdofficier stuurt de politie aan voor wat betreft de strafrechtelijke handhaving. De hoofdofficier voert ook periodiek overleg met de burgemeester en politie om te praten over preventie. Dit heet het driehoeksoverleg. Zie ook Driehoeksoverleg.

Hoor en wederhoor: zie deel 1: Omgaan met de media.

Huis van bewaring

In elk arrondissement bevindt zich tenminste één huis van bewaring. In de huizen van bewaring kunnen personen worden opgenomen die:

- in voorlopige hechtenis zijn gesteld;
- een vrijheidsstraf (of het restant ervan) uitzitten van ten hoogste drie maanden;
- een vrijheidsstraf uitzitten in afwachting van een overplaatsing naar een gevangenis;
- met toepassing van artikel 26 van de Vreemdelingenwet in bewaring zijn gesteld (uitzetting van vreemdelingen);
- gegijzeld zijn (bijvoorbeeld weigerachtige getuigen, art. 221 Sv);
- ter beschikking zijn gesteld (met dwangverpleging) voor wie nog geen geschikte plaats beschikbaar is.

Persvragen over huizen van bewaring kunnen worden doorverwezen naar de persvoorlichter DJI van het ministerie van Justitie: bereikbaar op tel: 070 – 370 4888 of per mobiel: [REDACTED].

art. 10, lid 2 e

Hulpofficier van justitie

Politieambtenaar met een speciale opleiding en die speciale bevoegdheden heeft volgens het wetboek van Strafvordering. Zo kan een hulpofficier van justitie een verdachte na het eerste politieverhoor in het belang van het opsporingsonderzoek in verzekering stellen.

Huisverbod/huiselijk geweld

Het huisverbod is bedoeld om huiselijk geweld verder terug te dringen. Het huisverbod houdt in dat een pleger van huiselijk geweld in beginsel tien dagen zijn of haar woning niet meer in mag en in die periode ook geen contact mag opnemen met de partner of de kinderen.

De maatregel biedt de mogelijkheid om in een noodsituatie te voorzien in een afkoelingsperiode waarbinnen de hulpverlening op gang kan worden gebracht en escalatie kan worden voorkomen. Het huisverbod kan ook worden opgelegd bij kindermishandeling of een ernstig vermoeden daarvan. Het huisverbod wordt in de vorm van een beschikking uitgereikt door de burgemeester of door de politie indien zij daartoe zijn gemandateerd.

De burgemeester kan afhankelijk van de situatie het huisverbod verlengen tot maximaal vier weken. Een uithuisgeplaatste die zich niet aan het huisverbod houdt, kan maximaal twee jaar gevangenisstraf krijgen of een taakstraf. De uithuisgeplaatste heeft de mogelijkheid om tegen het huisverbod in beroep te gaan bij de bestuursrechter.

I.

Immateriële schadevergoeding of smartengeld

Een financiële compensatie voor aangedaan leed. Bijvoorbeeld in het geval waarin iemands goede naam is aangetast of de schade bestaat uit lichamelijk letsel of psychisch leed.

Inbeslagname/Inbeslagneming: zie Beslag.

Instructie: zie Beleidsregels.

Intensiveringsprogramma's

In 2008 zijn de intensiveringsprogramma's binnen het OM van start gegaan. De programma's hebben betrekking op de aanpak van cybercrime, financieel-economische criminaliteit en georganiseerde misdaad. Bij deze vormen van misdaad blijven criminelen vaak onzichtbaar voor de buitenwereld. Toch gaat het hier om ernstige vormen van criminaliteit, want zij tasten op de lange termijn de verbanden van onze samenleving aan.

Binnen de programma's zijn zeven thema's benoemd: mensenhandel, georganiseerde hennepsteelt, witwassen/onverklaarbaar vermogen, vastgoed, kinderporno, fraude/heling op internet en ICT als doelwit van criminaliteit. Binnen deze thema's wordt in 'proeftuinen' (daarvoor aangewezen strafrechtelijke onderzoeken) samen met politie geëxperimenteerd met innovatieve opsporingsmethoden en de programmatische aanpak.

Persvragen over de 'proeftuinen' worden beantwoord door de persvoorlichter van het betreffende parket waar de proeftuin loopt. Indien er, bij afronding van het onderzoek, successen te melden zijn over de gebruikte innovatieve opsporingsmethoden en de programmatische aanpak, dan wordt dit samen/in overleg met de

communicatieadviseur van de intensiveringsprogramma's naar buiten gebracht via de daarvoor beschikbare interne en externe middelen en media.

Voor meer informatie over de intensiveringsprogramma's kun je contact opnemen met de communicatieadviseur van de intensiveringsprogramma's, tel: [REDACTED] of per e-mail: [REDACTED]@om.nl Zie ook Omtranet > Organisatie > Intensiveringsprogramma's.

art. 10, lid 2 e

Interview: zie deel 1: Omgaan met de media.

Interview (plv.) hoofdofficier met landelijke media: zie deel 1: Omgaan met de media.

Inverzekeringstelling

Als een verdachte is aangehouden op verdenking van een strafbaar feit waarvoor voorlopige hechtenis is toegestaan én als dat in het belang van het onderzoek is, kan hij inverzekering worden gesteld. Redenen om iemand inverzekering te houden zijn o.a.:

- De noodzaak van een confrontatie van de verdachte met getuigen die nog plaats moet vinden;
- Het gevaar dat de verdachte, als hij op vrije voeten komt, sporen zal laten verdwijnen;
- Het gevaar dat de verdachte zal vluchten;
- Het belang van het aan de verdachte in persoon uitreiken van mededelingen over de strafzaak;
- Het gevaar voor recidive.

De (hulp)officier van justitie geeft opdracht (juridische term: bevel) of een verdachte inverzekering gesteld moet worden of niet. Dit kan voor ten hoogste drie dagen.

Daarna vindt er een toetsing door de rechter-commissaris plaats of de aanhouding en inverzekeringstelling rechtmatig was. Alleen als het voor het onderzoek dringend noodzakelijk is kan de inverzekeringstelling éénmaal voor ten hoogste drie dagen door de officier van justitie verlengd worden. De verdachte wordt op het

politiebureau in verzekering gesteld. In uitzonderlijke gevallen beslist de officier van justitie dat de verdachte in een huis van bewaring in verzekering wordt gesteld.

Iprox-handleiding: zie Nieuws- en persberichten plaatsen op OM.nl. en bijlage 5.

IRC (Internationale Rechtshulp Centra)

Internationale rechtshulp is de hulp die staten elkaar verlenen bij de strafrechtelijke opsporing en vervolging van misdrijven. Overigens kan ook in het privaatrecht sprake zijn van internationale rechtshulp. Uitgangspunt bij de samenwerking is dat staten soevereiniteit bezitten en geen jurisdictie hebben op het grondgebied van de andere staat. Staten zijn elkaar behulpzaam in de bestrijding van (de al dan niet georganiseerde) criminaliteit en sluiten verdragen met elkaar om de samenwerking te regelen. In EU-verband is sinds 2004 de EU-rechtshulp-overeenkomst van kracht die voortbouwt op het Europees verdrag voor wederzijdse rechtshulp in strafzaken.

Internationale Rechtshulpcentra behandelen internationale rechtshulpverzoeken. Zij coördineren de uitvoering van rechtshulpverzoeken en het verrichten van handelingen voor buitenlandse opsporingsonderzoeken. Ze verzorgen de overbrenging van Nederlandse gedetineerden vanuit het buitenland naar Nederland en de omzetting van een in het buitenland opgelegde straf naar een Nederlandse. Anderzijds behandelen zij ook de zogeheten uitleveringszaken: overdracht van in Nederland aangehouden personen naar een verzoekend land buiten de Europese Unie.

Het deel van IRC zaken betreffende 'overlevering', de overdracht van aangehouden personen binnen de Europese Unie, is ondergebracht bij het IRC Amsterdam.

IRC-vestigingen

IRC- Den Haag
IRC Zuid
IRC - Noordwest en Midden Nederland
Landelijke IRC

<i>Vervolg IRC-vestigingen</i>
IRC Rotterdam-Dordrecht
IRC Amsterdam
IRC Noord Oost Nederland
IRC Limburg

ISD Maatregel: zie Maatregel.

J.

Jaarbericht

Alle parketten van het OM publiceren één gezamenlijk jaarbericht dat uit twee delen bestaat: een website en een krant. Het Jaarbericht wordt *online* gepubliceerd, in de vorm van een ‘sub-website’ onder om.nl. Op de site staan alle landelijke en regionale artikelen en alle cijfers. Deze kunnen eenvoudig worden gedownload en geprint. De site is duidelijk onderverdeeld en er wordt onderling doorverwezen tussen artikelen en cijfers. Een selectie van de belangrijkste landelijke en regionale onderwerpen wordt ook gepubliceerd in een gedrukte krant. Een belangrijk doel van de krant is ook de lezers te verwijzen naar de website, waar zij uitgebreidere artikelen en cijfers vinden.

Jeugdstrafrecht

Op verdachten tussen de twaalf en achttien jaar is in principe het jeugdstrafrecht van toepassing. Bepalend hiervoor is het moment van het begaan van het strafbare feit. Kinderen onder de twaalf jaar kunnen voor wetsovertredingen niet strafrechtelijk worden vervolgd. Bij het jeugdstrafrecht vinden de zittingen bijna altijd plaats achter gesloten deuren.

Toepassing jeugd/volwassenenstrafrecht

Niet in alle gevallen is de leeftijdsgrens “tussen twaalf en achttien jaar” bepalend voor de toepassing van het jeugd- of volwassenenstrafrecht. De rechter kan bijvoorbeeld het meerderjarigenstrafrecht toepassen op zestien- en zeventienjarigen als de ernst van het feit, of de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het feit is begaan dit rechtvaardigen. Het OM kan de rechter dan verzoeken om verdachte volgens het volwassenenstrafrecht te berechten.

Voorbeeld: de zeventienjarige leerling die in 2004 zijn leraar had doodgeschoten is volgens het volwassenenstrafrecht berecht.

Er kan aan personen onder de achttien jaar echter geen levenslange gevangenisstraf worden opgelegd.

Op achttien-, negentien- en twintigjarigen kan de rechter het jeugdstrafrecht toepassen als de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het strafbare feit is begaan daartoe aanleiding geven.

Voorbeeld: een negentienjarige persoon die een misdrijf heeft gepleegd maar het downsyndroom heeft.

Straffen

In het jeugdstrafrecht spreekt men van jeugddetentie. Aan kinderen die op de pleegdatum van het strafbare feit nog geen zestien jaar zijn, kan maximaal twaalf maanden worden opgelegd. Voor personen die op de pleegdatum zestien of ouder waren, is dat 24 maanden.

Het jeugdstrafrecht kent ook plaatsing in een inrichting voor jeugdigen, de zogeheten PIJ-maatregel. Zie hiervoor bij Maatregel.

Journalistencursus

Het OM organiseert in samenwerking met Stichting Studiecentrum Rechtspleging (SSR) een cursus voor journalisten die zich bezighouden met berichtgeving over het OM. Tijdens deze cursus "Strafrecht en het OM" wordt aandacht besteed aan diverse aspecten van het OM, zoals de taken van de officier van justitie, de organisatie van het OM, dwangmiddelen, de plaats in de samenleving, persvoorlichting door het OM en de rol van het OM bij de actualiteit van dat moment.

De cursus wordt twee keer per jaar (in het voor- en najaar) gegeven en is bedoeld voor journalisten die zich (onder meer) richten op politie en OM, dus zowel voor journalisten van schrijvende als audiovisuele media, voor regionale kranten, voor tijdschriften en landelijke dagbladen.

De cursus wordt in Zutphen gehouden en duurt twee dagen en hieraan zijn geen kosten verboden. De hotelovernachting (najaar 2009) kost € 150 per persoon (inclusief eten, drinken en het cursusmateriaal) en dient ter plaatse te worden betaald. Bij niet tijdige afzegging van de cursus zal de overnachting (gedeeltelijk) bij de journalist in rekening worden gebracht. Docenten zijn onder andere een officier van

justitie, een advocaat-generaal en een hoofdofficier. Daarnaast zijn ook de voorzitter van het College van procureurs-generaal, de voorzitter van de Raad voor de rechtspraak aanwezig. Ook de politie is van de partij.

Het cursusmateriaal bestaat uit een reader. Er kunnen maximaal 16 cursisten aan de cursus deelnemen. De organisatie is in handen van de afdeling Communicatie (persvoorlichting) van het Parket-Generaal.

Jurisprudentie

Geldende opvatting in de rechtspraak (in het bijzonder van de Hoge Raad) over een juridische kwestie.

Justitie

1. Algemene aanduiding voor het geheel van overheidsdiensten dat zich met de rechtshandhaving bezighoudt.
2. Wordt in de pers ook wel gebruikt om het ministerie van Justitie of het OM aan te duiden.

Het OM vindt het belangrijk dat in de berichtgeving duidelijk wordt benoemd welke partij wordt bedoeld. Wijs daarom journalisten erop begrippen als OM, politie, ministerie van Justitie, NFI, etcetera te hanteren.

En hanteer zelf dus altijd 'OM' in plaats van 'Justitie', zowel in de woordvoering als in (pers)berichten.

Justitiële documentatie

De term strafblad bestaat officieel niet meer. Tegenwoordig is die informatie opgenomen in de justitiële documentatie. Een groot aantal strafzaken moet worden gemeld aan het Justitieel Documentatie Systeem (JDS). Dat is een informatiesysteem van de Justitiële Informatiedienst (JustID) te Almelo waarin gegevens worden geregistreerd van natuurlijke- en rechtspersonen die met justitie in aanraking zijn gekomen. Dit gebeurt altijd als het gaat om misdrijven of overtredingen. Ook zijn er diverse kantonovertradingen die aan het JDS gemeld moeten worden. Vervolgens

zendt JDS een uittreksel van de justitiële gegevens aan het parket waarin is te zien of een verdachte zich eerder aan strafbare feiten heeft schuldig gemaakt (recidive). Bij de beslissing over het afdoen van de strafzaak kan het OM en de rechtspraak daar rekening mee houden.

Inlichtingen aan derden

Onder bepaalde voorwaarden wordt aan derden justitiële informatie verstrekt door de justitiële documentatiedienst. Deze strafrechtelijke gegevens zijn bijvoorbeeld nodig om te kunnen beslissen over benoeming en ontslag van personeel. Daarvoor is vaak een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) nodig. Zie ook Verklaring Omtrent het Gedrag.

Verwijdering gegevens

De geregistreerde gegevens worden na bepaalde tijd uit de justitiële documentatie verwijderd. Voor misdrijven is de algemene regel dat deze na twintig jaar worden verwijderd. Bij zedendelicten worden de justitiële gegevens 30 jaar na het overlijden van de veroordeelde verwijderd. Voor overtredingen bedraagt die termijn vijf jaar. Als er een vrijheidsstraf of een taakstraf is opgelegd echter tien jaar. Voor minderjarigen geldt een kortere termijn, maar die is afhankelijk van de feitelijke situatie. Voor meer informatie hierover kun je bellen met de Justitiële Informatiedienst, tel: 0546 – 834 100.

K.

Kamp Zeist: zie Beveiligde zittingszalen.

Kantonrechter

Rechter die - naast bijvoorbeeld huur- en arbeidszaken - ook lichte strafzaken behandelt, de overtredingen. Daarnaast is de kantonrechter bevoegd om één misdrijf (stroperij) te behandelen, maar alleen als de verdachte op het tijdstip waarop de vervolging werd ingesteld achttien jaar of ouder is. Als hij nog geen achttien is, zal de kinderrechter de zaak behandelen. Er bestaat een civiel kantonrechter en een strafkantonrechter.

Kinderrechter

Rechter die strafzaken tegen minderjarigen tussen de twaalf en achttien jaar behandelt. Kinderen jonger dan twaalf kunnen niet strafrechtelijk worden vervolgd. Er zijn echter wel projecten die twaalf-minners aan kunnen pakken op hun gedrag. Bijvoorbeeld het STOP-project. Zie ook STOP-project en jeugdstrafrecht.

Knipselkrant (digitaal) op Justitiweb

Iedere werkdag is vanaf 09.00 uur op de digitale Knipselkrant van Justitie (Justitiweb) het dagelijkse justitienieuws te lezen uit alle grote dagbladen, Sp!its en Metro. Een dageditie blijft zeven dagen beschikbaar.

Het Justitiweb is voor iedereen binnen het OM toegankelijk via OMtranet > actueel > knipselkrant.

Koninklijke Benoeming: zie Besluit (Koninklijk).

Koninklijke Marechaussee (KMar)

De Koninklijke Marechaussee is een politieorganisatie met militaire status. De bevoegdheden van de marechaussee strekken zich uit buiten de militaire organisatie.

De KMar valt onder het ministerie van Defensie, maar wordt ook voor het ministerie van Justitie en het ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties ingezet.

De taken van de Koninklijke Marechaussee bestaan o.a. uit politietaken binnen de strijdkrachten (zij fungeert daarbij als de Nederlandse militaire politie), politietaken op Schiphol en andere vliegvelden, bescherming en bewaking van militaire terreinen en transporten, assisteren van de politie, bewaking van de buitengrenzen van het Schengen-gebied, zorgdragen voor de veiligheid van de leden en paleizen van het Koninklijk Huis.

Relatie KMar/OM

De Koninklijke Marechaussee is de ‘militaire politie’ die de opsporingsonderzoeken verricht onder leiding van het OM Arnhem. Bij geweldsaanwendingen in missiegebieden betreft het vaak feitenonderzoeken en nog geen strafrechtelijke (opsporings)onderzoeken.

Met betrekking tot de voorlichting over (strafrechtelijke- en feiten-)onderzoeken door de KMar vindt zowel overleg plaats tussen de afdeling Voorlichting van de KMar en de persvoorlichting van het OM Arnhem als met het lokale (regio)parket als onder diens verantwoordelijkheid het opsporingsonderzoek plaatsvindt naar strafbare feiten. De Aanwijzing Voorlichting opsporing en vervolging geldt ook voor de KMar.

Daarnaast hebben begin 2009 het OM Arnhem, Defensie en de Koninklijke Marechaussee afspraken gemaakt met betrekking tot communicatie en voorlichting in het protocol ‘Openbaar Ministerie, Defensie en Koninklijke Marechaussee betreffende het informeren van pers en publiek over publiciteitsgevoelige zaken’. Het protocol is opgenomen als bijlage 2.

Persvragen over militaire strafzaken worden beantwoord door de persvoorlichter van het parket Arnhem, tel: 026 – 888 4566.

Kroongetuige

Een kroongetuige is een getuige die een belangrijke (soms de belangrijkste) belastende verklaring aflegt in een strafproces. In de media wordt de term vaak gebruikt voor een getuige die een verklaring aflegt waar een tegenprestatie van het OM tegenover staat. Bijvoorbeeld gedeeltelijke kwijtschelding van een straf of dat de anonimiteit van de getuige wordt gegarandeerd; dit gebeurt met name in situaties waar het leven van de getuige in gevaar kan komen wanneer hij of zij in de publiciteit komt.

L.

Landelijk Expertisecentrum Discriminatie (LECD): zie Expertisecentra.

Landelijk Expertisecentrum Burgerlijke Stand (Extrajudicieel):
zie Expertisecentra.

Landelijke OM-onderdelen: zie deel 2: Organisatie OM.

Landelijk Parket (LP): zie deel 2: Organisatie OM.

Landelijk Parket Team Verkeer: (voorheen BVOM): zie deel 2:
Organisatie OM.

Landelijke portefeuilles op regio of lokaal parket

De coördinatie van de woordvoering over de landelijke portefeuilles (zeden, drugs, executie, landelijke opsporingsberichtgeving, etc.) die belegd zijn op een regio of lokaal parket wordt gedaan door de persvoorlichters van het Parket-Generaal, tel: 070 – 33 99 848. Persvragen over deze onderwerpen kunnen daarom worden doorverwezen naar de persvoorlichters van het Parket-Generaal.

Landsadvocaat

'Landsadvocaat' is een titel die aan een gewone advocaat kan worden verleend als hij vaak voor de Staat optreedt. De functie heeft geen ambtelijke status of politieke binding. Het komt erop neer dat het kantoor van de landsadvocaat door de Staat wordt beschouwd als 'huisadvocaat', zoals grote bedrijven ook vaak kiezen voor een vast advocatenkantoor. Sinds 1999 is mr. G.J.H. (Bert -Jan) Houtzagers de landsadvocaat. Hij is partner bij Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn. In de praktijk treden bijna alle advocaten van Pels Rijcken op voor de Staat en het kantoor neemt geen zaken in behandeling tegen de Staat.

De landsadvocaat mag niets meer of minder dan andere advocaten in Nederland. De landsadvocaat is zoals alle Nederlandse advocaten gebonden aan de Advocatenwet,

de Gedragsregels voor advocaten 1992 en verdere wet- en regelgeving voor de advocatuur in Nederland. De Staat is vrij om ook andere advocaten in te schakelen.

Persvragen over de landsadvocaat kunnen worden doorverwezen naar de persvoorlichters van het Parket-Generaal, tel: 070 – 33 99 848.

LEBZ

De Landelijk Expertisegroep Bijzondere Zedenzaken (LEBZ) is een groep experts van klinisch psychologen, cognitief psychologen en zedenrechercheurs die adviseert bij aangiften van seksueel misbruik. Een opdracht aan de LEBZ is afkomstig van de officier van justitie die een beslissing moet nemen over vervolging van een beschuldigde. Het doel van de consultatie is om in een vroeg stadium te kunnen ontdekken of een beschuldiging op feiten berust. Vanuit de klinische en cognitieve psychologie wordt bijvoorbeeld de betrouwbaarheid beoordeeld van getuigenverklaringen van jonge kinderen over seksuele ervaringen met volwassenen, of van verklaringen die zijn gebaseerd op 'hervonden herinneringen'.

De woordvoering over het LEBZ wordt gecoördineerd door de persvoorlichters van het Parket-Generaal, tel: 070 – 33 99 848.

Leerstraf

Straf waarvan de bedoeling is dat de veroordeelde er ook iets van opsteekt. Bijvoorbeeld een cursus sociale vaardigheden, dader/slachtofferprojecten en budgetteringscursussen. De leerstraf valt samen met de werkstraf onder de verzamelnaam taakstraf. Zie ook Taakstraf.

Lezingen: zie Congressen.

Lik-op-stuk

Verzamelnaam voor het snel afhandelen van zaken door de politie en het OM. De verdachte krijgt meteen een acceptgiro voor de boete of een oproep om op de zitting te komen.

Lokmiddelen

Journalisten bellen met enige regelmaat met de vraag: wat zijn de toegestane lokmiddelen? Ze sommen het hele arsenaal dat regelmatig in de krant komt op: lokagentes, -oma's, -fietsen, -auto's, etc.

Wat door de journalisten hier lokmiddelen worden genoemd gaat over een opsporingsmethode, waarbij potentiële slachtoffers zich in de situatie gaan begeven, waarin een dader al eerder heeft toegeslagen. Dit is iets heel anders dan het strafrechtelijk begrip 'uitlokking'. Er sprake van uitlokking als je iemand ertoe brengt om een strafbaar feit te plegen dat hij anders nooit zou hebben gepleegd. Je belooft iemand bijvoorbeeld veel geld als hij voor jou ergens inbreekt of iemand in elkaar slaat. Het geld is dan het uitlokkingsmiddel. Zonder dát zou hij het nooit hebben gedaan. Dit wordt beschreven in art 47 WvSr.

LRO

In aansluiting op de regiovorming bij de eerstelijnsparquetten gaan de ressortparquetten over tot verregaande samenwerking op bedrijfsvoeringsgebied en in de omgang met specialismen. De vijf ressortparquetten Leeuwarden, Arnhem, Den Bosch, Den Haag en Amsterdam vormen de Landelijke Ressortelijke Organisatie (LRO). Aan het hoofd van de LRO staat de landelijk hoofdadvocaat-generaal.

Lijst contactpersonen persvoorlichting OM

In de lijst contactpersonen persvoorlichting OM zijn alle namen en telefoonnummers van persvoorlichters/ persofficieren en persadvocaten-generaal opgenomen die als (eerste) aanspreekpunt fungeren voor de media. Op deze lijst staan ook de telefoonnummers waarop de (ressorts)parquetten en OM-dienstonderdelen buiten kantooruren bereikbaar zijn.

De lijst wordt door de afdeling Communicatie van het Parket-Generaal minimaal twee keer per jaar geactualiseerd en verspreid onder landelijke en regionale media. Daarnaast is het handig om de lijst ook vanuit het regio/lokale (ressorts)parquet te versturen naar de journalisten waarmee men veel te maken heeft.

Naams- en telefoonwijzigingen van de contactpersonen kunnen worden doorgegeven aan het secretariaat van de afdeling Communicatie van het Parket-Generaal, tel: 070 – 33 99 823 of per e-mail: ([REDACTED] @om.nl). art. 10, lid 2 e

De lijst contactpersonen persvoorlichting OM is opgenomen als bijlage 3.

M.

Maatregel

De rechter kan een verdachte een maatregel opleggen. De maatregel is formeel geen straf en heeft dan ook een ander doel. Een maatregel is om de samenleving te beschermen. Bekende vrijheidsbenemende maatregelen zijn: plaatsing in een psychiatrische inrichting (met dwangverpleging), de terbeschikkingstelling (TBS), plaatsing in een inrichting voor stelselmatige daders (ISD) en plaatsing in een inrichting voor jeugdigen (PIJ). Ook bestaan er vermogensrechtelijke maatregelen zoals de onttrekking aan het verkeer (van inbeslaggenomen voorwerpen), ontnemingen en schadevergoeding. Daarnaast bestaan er bestuursrechtelijke maatregelen. Deze worden door de gemeente genomen. Wanneer deze worden overtreden kan het OM eventueel tot vervolging overgaan.

ISD Maatregel

Sinds 1 oktober 2004 kan de rechter de maatregel *tot plaatsing van een verdachte in een inrichting voor stelselmatige daders* opleggen. Criminelen die voor veel overlast zorgen door keer op keer in de fout te gaan, kunnen hierdoor beter strafrechtelijk worden aangepakt. Diefstal, heling, inbraak en straatroof zijn daarbij de meest voorkomende criminele activiteiten. Deze maatregel is in de plaats gekomen voor de strafrechtelijke plaatsing in een inrichting voor de opvang van verslaafden (SOV). Deze maatregel was destijds specifiek gericht op harddrugverslaafden. De ISD-maatregel kan voor ten hoogste twee jaar worden opgelegd en de rechter kan de ISD-maatregel opleggen als:

- het gaat om een misdrijf waarvoor voorlopige hechtenis is toegestaan (juridische term: toegelaten) ;
- de verdachte in de afgelopen vijf jaar ten minste driemaal voor een misdrijf onherroepelijk tot een gevangenisstraf of maatregel, een vrijheidsbenemende maatregel of taakstraf is veroordeeld en de kans bestaat dat de verdachte opnieuw een misdrijf zal begaan;
- de veiligheid van personen of goederen het opleggen van de maatregel eist.

PIJ-maatregel

De maatregel plaatsing in een inrichting voor jeugdigen (PIJ) is de enige vrijheidsbenemende maatregel in het jeugdstrafrecht. Zij kan worden opgelegd aan geheel en gedeeltelijk ontoerekeningsvatbare jeugdige verdachten. In de volksmond spreekt men ook wel van jeugd-TBS. Voordat de rechter deze maatregel oplegt, wint hij advies in bij tenminste twee gedragsdeskundigen. Er moet aan drie voorwaarden zijn voldaan om de PIJ-maatregel te kunnen opleggen.

- het betreft een misdrijf waarvoor voorlopige hechtenis is toegestaan (juridische term: toegelaten);
- de veiligheid van anderen dan wel de algemene veiligheid van personen of goederen het opleggen van die maatregel eist, en
- de maatregel in het belang is van een zo gunstig mogelijke verdere ontwikkeling van de verdachte.

Duur PIJ

De PIJ-maatregel geldt voor een periode van twee jaar en kan op vordering van het OM telkens met maximaal twee jaar worden verlengd. De maatregel mag in principe niet langer dan vier jaar duren (inclusief verlengingen). Er is een uitzondering op deze termijn. Als bij het begaan van het feit bij de verdachte een gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van de geestesvermogens bestond, is de maximum duur van de maatregel zes jaar. Bij het indienen van de vordering tot verlenging moet het OM een recent advies overleggen van het hoofd van de inrichting waar de jeugdige verblijft. Bij de rechtbank worden de vorderingen tot verlenging van de maatregel van plaatsing in een inrichting voor jeugdigen altijd behandeld door de meervoudige kamer.

Terbeschikkingstelling (TBS)

De rechter kan bepalen dat de verdachte bij wie een gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van de geestvermogens bestaat naar een inrichting moet om daar een behandeling te ondergaan. Dit kan alleen als de veiligheid in het geding is.

Zaaksgerelateerde persvragen worden beantwoord door de persvoorlichter van het betreffende parket.

Persvragen op beleidsmatig vlak worden beantwoord door de persvoorlichters van het Parket-Generaal, tel: 070 – 33 99 848.

Mailgroepen (persoonlijke)

Wanneer je een mail wilt versturen naar alle voorlichters en communicatieadviseurs en/of persofficiëren/persadvocaten-generaal, dan kun je gebruik maken van de persoonlijke mailgroepen die hiervoor zijn aangemaakt. Deze mailgroepen zijn opgenomen in Outlook in de algemene adressenlijst.

Mailgroep voorlichters en communicatieadviseurs :

RO SGR-arr. PaG Voorlichters en Adviseurs

Mailgroep persofficiëren en persadvocaten-generaal:

RO SGR-arr. PaG Persofficiëren/Pers-AG's (Den Haag)

Materiële schade

Schade die direct in geld is uit te drukken (vermogensschade). Bijvoorbeeld een kapotte bril of misgelopen inkomen.

Media bij politieoptreden: zie deel 1: Omgaan met de media.

Mediatrainingen

Per april 2008 is SSR verantwoordelijk voor de organisatie van de mediatrainingen. Het Parket-Generaal is eindverantwoordelijk voor de inhoud van de trainingen (ook onderdeel licentie- en vignettenstelsel voor officieren). Alle inschrijvingen lopen via de SSR-Servicedesk (██████████@ssr.drp.minjus.nl of tel: 0575 - ██████████) en niet via het Parket-Generaal.

art. 10, lid 2 e

Er zijn drie cursussen mediatraining, te weten:

- A. Introductie cursus Omgaan met de media
- B. Mediatraining I
- C. Mediatraining II

A. Introductie cursus Omgaan met de media

Doelgroep

persofficieren, persadvocaten-generaal, persvoorlichters en hun plaatsvervangers plus degenen die belangstelling hebben voor voornoemde (media)functies en zich willen oriënteren.

Doel

Kennis en vaardigheden vergroten van iedereen die zich op één of andere wijze bezighoudt met voorlichting over het OM. Na afloop van de cursus heeft de deelnemer kennis van stijlen die journalisten hanteren en kan hij deze herkennen en pareren. De deelnemer is in staat een mediaboodschap standvastig, helder en overtuigend te brengen.

Inhoud

Omgaan met de media. Journalisten hanteren niet één stijl. Hoe kan men daar optimaal mee omgaan en hoe kan men actief het eigen beleid uitdragen. Bij de training ligt de nadruk op 'leren door doen'.

In deze cursus leert iedere deelnemer individueel wat voor haar of hem de valkuilen zijn bij het presenteren voor de camera. Persvoorlichters leren hoe zij anderen kunnen adviseren over omgang met de media. De training is veeleisend en vraagt voortdurende alertheid van de deelnemer. De mediatrainer brengt verschillende casussen aan waarop de deelnemer reageert. De reacties worden opgenomen en besproken. Er wordt getraind in het presenteren van heldere, bondige boodschappen.

Opzet en werkwijze

De mediatraining is voor maximaal vier deelnemers. De training bestaat uit drie aaneengesloten dagdelen. Tijdens de cursus worden beeldopnames gemaakt van de presentaties van de deelnemer. De verschillende prestaties worden geanalyseerd.

Docent

De heer Anne Boermans van Trainingsbureau VISI

art. 10, lid 2 e en g

Bijzonderheden

Deze introductiecursus kan op aanvraag via de opleidingsfunctionaris van het betreffende (ressorts)parket en SSR aangepast worden als:

- een introductie Persconferenties (voor hoofdofficier/hoofdadvocaat-generaal en persvoorlichter)
- een opfriscursus Omgaan met de media
- een tandemtraining (gericht op samenwerking tussen de persofficier/persadvocaat-generaal en persvoorlichter)
- snel georganiseerde training om voorbereid te zijn op een mediaoptreden.

B. Mediatraining I

Doelgroep

Persofficieren, persadvocaten-generaal en hun plaatsvervangers met een half jaar ervaring.

Doel

Hierbij ligt de nadruk op de persoonlijke presentatiestijl voor microfoon of camera. Daarbij wordt getraind om ondanks sturende invloeden van de journalist vast te blijven houden aan de eigen boodschap.

Inhoud

De deelnemer geeft voorafgaand aan de cursus aan welke casus hij of zij wil bespreken. Materiaal (beelden van tv-optredens, krantenknipsels met uitspraken etc.) worden daarvoor aangeleverd. Er worden - voor zover voorhanden - analyses gemaakt van deze optredens van de deelnemers en conclusies getrokken. Tijdens de training worden de oefeningen hierop afgestemd. De trainer neemt de zwakke en sterke kanten van elke deelnemer onder de loep. Hij let daarbij scherp op de geloofwaardigheid van de betrokkenen: woorden, argumenten, houding, uitstraling etc. Er worden moeilijke situaties geoefend. Betrokkenen wordt het flink lastig gemaakt.

Opzet en werkwijze

De mediatraining is voor maximaal vier deelnemers. De training bestaat uit twee aaneengesloten dagdelen. Tijdens de cursus worden beeldopnames gemaakt. Na afloop krijgt men persoonlijke tips van de mediatrainer mee.

Docent

De heer Ton Planken van het trainingsbureau Ton Planken Communicatie.

art. 10, lid 2 e en g

Voorkennis

Van de deelnemer wordt verwacht dat hij de introductiecursus Omgaan met de media hebben doorlopen en minimaal een half jaar werkzaam is in het veld. Deze cursus maakt deel uit van het vignettensysteem.

C. Mediatraining II

Doelgroep

Persofficieren, persadvocaten-generaal en hun plaatsvervangers met één jaar ervaring.

Doel

De deelnemer kan vanuit een heldere structuur een conceptueel verhaal opbouwen, zodat de essentie van het betoog eenduidig en onbeschadigd wordt overgebracht. De training heeft een sterk psychologische benadering.

Inhoud

Centraal staat de vraag: wie heeft er boodschap aan úw boodschap? Aan de hand van praktische oefeningen wordt snel duidelijk wat werkt, en wat niet. Van de deelnemer wordt een analytisch vermogen verwacht om gebeurtenissen naar een abstractieniveau te tillen. De training richt zich op speciale gelegenheden, bijvoorbeeld op grote rechtszaken die veel publiciteit (zullen) trekken.

De deelnemer kan voorafgaand aan de cursus aangeven welke casus hij of zij wil bespreken. De trainer richt zich voornamelijk op de sterke kanten van elke deelnemer.

Opzet en werkwijze

De mediatraining is voor maximaal vier deelnemers. De training bestaat uit twee aaneengesloten dagdelen. Tijdens de cursus worden beeldopnames gemaakt. Na afloop krijgt men het beeldmateriaal mee.

Docent

De heer Victor Deconinck van het trainingsbureau Victor Producties.

art. 10, lid 2 e en g

Voorkennis

Van de deelnemer wordt verwacht dat de introductiecursus Omgaan met de media is doorlopen, het vignet Mediatraining 1 is behaald en minimaal één jaar werkzaam is in het veld. Deze cursus is opgenomen in het vignettensysteem.

Meervoudige kamer (MK)

Uit drie rechters bestaande kamer. De meervoudige kamer bij de rechtbank beslist over zware of ingewikkelde zaken waarbij een strafeis van twaalf maanden of hoger wordt geëist door de officier van justitie. Dit in tegenstelling tot de enkelvoudige kamer die beslist over lichtere zaken waarbij een strafeis tot twaalf maanden wordt geëist door de officier van justitie.

Bij het gerechtshof wordt meestal door drie rechters (raadsheren) geoordeeld. Bij de Hoge Raad wordt meestal met drie rechters recht gesproken.

Zie ook Enkelvoudige kamer.

Megazaak

Men spreekt van een Megazaak als een strafrechtelijk dossier (samenhangend strafrechtelijk onderzoek, inclusief ontneming) 30 of meer zittingsuren meervoudige kamer vergt. Bij de berekening telt alle zittingstijd mee, dus ook pro-forma zittingen en regiezittingen. Het raadkameren na de zitting telt niet mee als zittingstijd. Ook de

tijd die door de rechtbank aan een wrakingsverzoek wordt besteed, telt niet mee voor de zittingstijd. Eén zittingsdag staat weer gelijk aan 7,5 uren, een megazaak moet dus minstens vier dagen in beslag nemen.

Meldpunt Megazaken

Het Meldpunt Megazaken is de schakel tussen het OM (aanmelder van de megazaak) en het Landelijk Coördinatiecentrum Megazaken (LCM: Rechtspraak) en behartigt de belangen van het OM. Wekelijks vindt er afstemmingsoverleg plaats tussen het MM en LCM, waarin nieuwe meldingen, mutaties en overige informatie op het gebied van megazaken wordt besproken. Het LCM is verantwoordelijk voor de verdeling van de megazaken. In de praktijk betekent dit dat de megazaak bij het arrondissement blijft of bij een ander arrondissement ingedeeld wordt.

Woordvoering

Megazaken kunnen om organisatorische redenen in een andere plaats voor de rechter worden gebracht dan die waar het parket gevestigd is. Dat heeft natuurlijk ook gevolgen voor de woordvoering. Afhankelijk van de zaak kunnen de persvoorlichter en/of de persofficier afreizen naar de betreffende rechtbank om daar zorg te dragen voor de woordvoering. Als dat - bijvoorbeeld in verband met de tijd - niet mogelijk is kan de woordvoering op afstand worden gedaan. Ook kan worden overwogen de woordvoering gedurende de feitelijke zittingsdagen over te dragen aan de persvoorlichter en/of persofficier van het 'gastparket'.

Het is sowieso belangrijk - welke optie ook gekozen wordt - de collega's van het 'gastparket' tijdig te informeren over de megazaak. De kans is namelijk groot dat ook zij vragen van de pers zullen krijgen omdat de media zullen verwachten dat het een zaak is van het gastparket. De voorlichter van het gastparket kan de voorlichter van de rechtbank informeren óf zorgen dat de voorlichter van de rechtbank in contact komt met de voorlichter van het parket dat de zaak doet.

Meineed

Getuigen die opzettelijk niet de waarheid spreken bij de rechtbank, maken zich schuldig aan meineed (zie ook eed of belofte). Men kan zich ook schuldig maken aan meineed als men onder ede bij de rechter-commissaris opzettelijk een onjuiste verklaring aflegt. Dit wordt gezien als een ernstig feit en er wordt doorgaans een gevangenisstraf opgelegd van drie maanden.

Militaire rechter

Militairen die zich schuldig hebben gemaakt aan een strafbaar feit en tegen wie een strafvervolgning is ingesteld, worden meestal berecht door de militaire rechter. Het militair straf- en procesrecht is dan van toepassing. Het kan hierbij gaan om gewone delicten en militaire delicten zoals: ongeoorloofde afwezigheid, desertie en weigering van een dienstbevel.

Militaire kamers

Processen-verbaal van militaire delicten worden altijd naar het arrondissementsparket Arnhem gezonden. Afhankelijk van de ernst van het gepleegde strafbare feit zal het OM de strafzaak aanbrengen bij een enkelvoudige of een meervoudige militaire kamer van de rechtbank in Arnhem.

Dat zijn:

- de militaire kantonrechter (overtredingen);
- de militaire politierechter (misdrijven);
- de militaire meervoudige kamer (zwaardere misdrijven).

Het arrondissementsparket Arnhem is het enige parket in Nederland dat bevoegd is met betrekking tot de opsporing en vervolging van strafbare feiten gepleegd door Nederlandse militairen waar ook ter wereld. Een uitzondering geldt voor de Nederlandse Antillen: voor een feit daar begaan gelden de wetten van de Nederlandse Antillen.

De militaire kantonrechter en de militaire politierechter zijn geen militairen maar rechters die tot de rechterlijke macht behoren. De meervoudige militaire kamer bestaat uit drie leden: twee rechters (voorzitter en één van de rechters) en een niet tot

de rechterlijke macht behorend militair lid. Tegen vonnissen van een militaire kamer van de rechtbank kan zowel de officier van justitie als de verdachte hoger beroep instellen bij het Gerechtshof Arnhem.

Persvragen over militaire strafzaken in eerste aanleg worden beantwoord door de persvoorlichter van het parket Arnhem, tel: 026 – 888 4566.

Minderjarigen: zie Jeugdstrafrecht.

Ministeries (overleg met)

In de regel lopen contacten met de voorlichting van ministeries via de persvoorlichters van het Parket-Generaal. Als een zaak relatie heeft met de werkzaamheden of politieke verantwoordelijkheid van een ministerie, informeert het OM bij actieve publiciteit (bijv. persbericht) het betreffende ministerie. Doel van deze regeling is om te voorkomen dat er een wirwar van contacten tussen parketten en ministerie bestaat waar het Parket-Generaal, dat in de praktijk bijna dagelijks contact heeft met het ministerie, niet van op de hoogte is. Daarnaast is het voor het ministerie makkelijker om één aanspreekpunt te hebben. Uitzonderingen hierop vormen het (ressorts)parket Arnhem en het Functioneel Parket. Zij onderhouden direct contact met het ministerie van Defensie resp. het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit (LNV).

Misdrijf

Strafbaar feit waarvoor de rechter een gevangenisstraf van maximaal 30 jaar of levenslang kan opleggen. Misdrijven worden behandeld door de rechtbank (op één uitzondering na: zie kantonrechter). De lichte vergrijpen, de overtredingen, door het kantongerecht.

Moord

Het opzettelijk en volgens plan (met voorbedachten rade) iemand van het leven beroven. Maximale straf levenslang. Zie ook: doodslag.

Mulder-afdoening: zie Wet Mulder.

N.

Naamgeving opsporingsonderzoeken

Opsporingsonderzoeken zijn soms voorzien van ludieke namen. Deze dienen door de politie en het OM wél met zorg te worden uitgekozen. Want hoewel namen van opsporingsonderzoeken bedoeld zijn voor intern gebruik blijkt in de praktijk dat deze toch op straat kunnen komen te liggen. Dit kan voor onnodige commotie zorgen. Het OM gebruikt in zijn uitingen naar buiten toe (persberichten en woordvoering) geen namen van opsporingsonderzoeken.

Naamsvermelding getuigen

Het OM vermeldt geen namen van getuigen aan de media, omdat ook zij recht hebben op privacy. Zelfs als de namen al in de pers worden gemeld, schrijven we geen namen voluit in geschreven berichten. Eventueel namen bevestigen in de woordvoering kan wel, maar wees hier terughoudend in.

Naamsvermelding officieren/advocaten-generaal

Anders dan bij de rechtbank gebruikelijk is, wordt een officier van justitie/advocaat-generaal, omdat hij een openbare functie bekleedt, vanzelfsprekend met naam aangeduid. Aan de media kunnen titel, voorletters en achternaam worden gemeld. In bijzondere gevallen kan in verband met de veiligheidssituatie van de officier/advocaat-generaal aan de media worden verzocht naamsvermelding achterwege te laten. Voor woordvoerders (voorlichters en persofficieren/persadvocaten-generaal) geldt dat zij hun voor- én achternaam gebruiken.

Naamsvermelding slachtoffers

Het OM vermeldt slachtoffers niet met naam en toenaam, omdat zij ook recht hebben op privacy. Kinderen kunnen met hun voornaam genoemd worden. Bijvoorbeeld: de 12-jarige Kathy uit Hoorn. Zelfs als de namen al in de pers worden gemeld, schrijven

wij geen namen voluit in geschreven berichten. Bij volwassenen verdient het de voorkeur om deze niet bij naam te noemen, maar om bijvoorbeeld te volstaan met zijn beroep. Bijvoorbeeld: de postbode van Zaamslag. Eventueel namen bevestigen in de woordvoering kan wel, maar wees hier terughoudend in. Tijdens de (openbare) zitting worden de volledige namen overigens wel genoemd.

Naamsvermelding verdachten

Het OM vermeldt verdachten niet met naam en toenaam, omdat zij ook recht hebben op privacy. Zelfs als de namen al in de pers worden gemeld, schrijven wij geen namen voluit op in geschreven berichten. Eventueel kunnen aan de media de initialen worden gemeld. Het verdient de voorkeur te volstaan met de leeftijd, het geslacht en de woonplaats van de verdachte. Bijvoorbeeld: een 31-jarige man uit Hengelo. Let op: ook hierbij geldt dat de gegevens niet herleidbaar tot de verdachte mogen zijn.

Nationale Recherche: zie Dienst Nationale Recherche.

Nationale Requireerwedstrijd

Elk collegejaar vindt er een Nationale Requireerwedstrijd voor studenten plaats. De requireerwedstrijd is bedoeld voor rechtenstudenten met minimaal een basiskennis van Straf- en Strafprocesrecht. Maximaal acht kandidaten per universiteit kunnen deelnemen aan een lokale voorronde. Tijdens de lokale voorronde requireren zij voor een jury met vertegenwoordigers van het lokale parket, de rechtbank en de vakgroep Strafrecht en een advocaat.

De winnaars van de verschillende universiteiten treffen elkaar tijdens een tweedaagse bijeenkomst. Op de tweede dag vindt de Nationale Finale plaats bij een gerechtshof.

Ne bis in idem (Letterlijk: 'niet tweemaal voor het zelfde')

Latijnse term voor het beginsel dat iemand niet twee keer voor hetzelfde feit terecht hoeft te staan en mag worden gestraft. Als iemand is vrijgesproken en later blijkt dat hij het wel heeft gedaan of opnieuw wordt verdacht, dan kan hij niet meer worden berecht. Er is (najaar 2009) een wetsvoorstel in de maak waarin de mogelijkheid

wordt gecreëerd dat in zeer bijzondere gevallen iemand toch opnieuw kan worden berecht.

Nederlands Forensisch Instituut (NFI)

Het NFI valt onder verantwoordelijkheid van het ministerie van Justitie en doet forensisch onderzoek in opdracht van het OM en de politie. Ook kan een advocaat in een strafzaak de zaakofficier of de rechter-commissaris verzoeken om het NFI een onderzoek te laten uitvoeren. Het NFI levert daarnaast diensten aan andere personen of instanties, zoals het Joegoslavië Tribunaal, de Immigratie- en Naturalisatiedienst, buitenlandse politie of justitie of aan bijzondere opsporingsdiensten zoals AIVD en FIOD/ECD. De politie en het OM kunnen als het NFI bepaalde kennis of capaciteit niet in huis heeft bijvoorbeeld ook andere deskundigen of onderzoeksinstituten inschakelen.

Persvragen die gekoppeld zijn aan een strafzaak, waarbij het NFI betrokken is, worden in principe beantwoord door de persvoorlichters van het regio/lokale parket. In geval in een strafzaak de kwaliteit van het NFI ter discussie wordt gesteld, is het raadzaam de persvoorlichter van het NFI te informeren.

Bij persgevoelige zaken worden ook de persvoorlichters van het Parket-Generaal geïnformeerd en vindt zo nodig afstemming over de woordvoeringslijn plaats.

Algemene persvragen over het NFI kunnen worden doorverwezen naar de persvoorlichters van het NFI, tel: 070 – 888 6164/ 6156 of per e-mail: pers@nfi.minjus.nl.

NIAS

NIAS staat voor Nieuw Appelsysteem Strafrechtzaken en is een primair processysteem dat door de vijf ressortsparketten en strafsectoren van de gerechtshoven gebruikt wordt. In NIAS worden zaken in tweede aanleg (hoger beroep) verwerkt door de vijf gerechtshoven en ressortsparketten. Er is een koppeling tussen COMPAS/GPS en NIAS voor de gegevensoverdracht vanuit de

eerste naar de tweede lijn indien er hoger beroep ingesteld wordt. Er komt ook een koppeling waardoor elektronische dossiers uit GPS aan NIAS overgedragen kunnen worden.

Als na cassatie door de Hoge Raad de opgelegde straf wordt aangepast, kan NIAS deze aanpassing en executie van de straf(fen) ondersteunen.

Niet-ontvankelijk

Het niet vatbaar zijn voor berechting. De niet-ontvankelijkheid van het OM wordt bepaald door de rechter. Deze kan vaststellen dat het OM niet het recht heeft om een verdachte te vervolgen, bijvoorbeeld omdat de zaak te lang heeft gelegen of omdat belangrijke stukken niet in het dossier zitten. Ook kan het OM niet-ontvankelijk worden verklaard als de opsporing en vervolging naar de mening van de rechter onfatsoenlijk zijn verlopen of als de verdachte tijdens de behandeling van de rechtszaak komt te overlijden.

Je kunt ook om formele redenen niet-ontvankelijk worden verklaard. Dat kan het OM overkomen, maar ook een verdachte. Bijv. als je een verzoek te laat indient of te laat in appèl gaat.

Nietig verklaring: zie Dagvaarding.

Nieuwsberichten plaatsen op OM.nl

Alle pers- en nieuwsberichten die het OM uit laat gaan, moeten ook op OM.nl worden gepubliceerd, omdat de OM-website fungeert als dé informatiebron van het OM. De Iprox-handleiding geeft precies aan (stap voor stap) hoe je een persbericht kunt plaatsen op OM.nl. Berichten op de site plaatsen kun je zowel op kantoor als van huis (op elke computer met internet-toegang) doen. Verkorte en uitgebreide handleiding zijn ook terug te vinden op OMtranet > organisatie > communicatieprofessionals > communicatiemiddelen. De Iprox-handleiding is ook als bijlage 5 bij het pershandboek gevoegd.

Vragen over de handleiding kun je stellen aan de webredacteur van de afdeling Communicatie van het Parket-Generaal, te bereiken op tel: 070 – 33 99 888.

In geval van nood kun je buiten kantooruren de piketvoorlichter van het Parket-Generaal om hulp vragen, te bereiken via: 070 – 370 60 60.

Nieuws- en infotainmentuitzendingen: zie deel 1: Omgaan met de media.

Nieuwspoort

Nieuwspoort is een internationaal perscentrum en sociëteit in Nederland. Het is gevestigd te Den Haag wordt beheerd door de Stichting Internationaal Perscentrum Nieuwspoort. De doelgroep wordt gevormd door journalisten, politici, voorlichters, en functionarissen op het gebied van public relations.

Nieuwspoort is op 5 maart 1962 opgericht als ontmoetingsplaats voor informatie-uitwisseling en nieuwsverwerking.

De sociëteit telt ruim tweeduizend leden, die 'poorters' worden genoemd. Men kan lid worden door coöptatie. Organisaties kunnen op regelmatige basis bijeenkomsten houden op hun vakgebied. Deze worden 'poorten' genoemd. Een belangrijke regel is dat een poort niet gebruikt mag worden voor reclamedoeleinden.

Nomen Nescio (NN)

Nomen nescio (letterlijk: 'ik ken zijn naam niet'). Latijnse term voor een verdachte van wie de naam onbekend is. Het kan wel zijn dat een foto en vingerafdrukken van een verdachte bekend zijn, maar niet zijn naam, zoals bij krakersrellen.

Noodweer/ noodweer-exces

Het plegen van een strafbaar feit om zichzelf, anderen of je goederen te beschermen tegen onmiddellijk en dreigend gevaar. Voorbeeld: iemand die een gewapende overvaller een blauw oog slaat om het vege lijf te redden. Bij een gerechtvaardigd beroep op noodweer gaat hij vrijuit. De verdediging moet in redelijke verhouding staan tot het gevaar. Dus als iemand met blote handen wordt aangevallen mag deze persoon niet schieten met een vuurwapen. Altijd geldt dat er geen sprake kan zijn van noodweer als iemand kan weglopen van de nadere aanval.

Noodweer-exces

Als iemand de grens overschrijdt van de noodzakelijke verdediging (noodweer), bijvoorbeeld omdat hij in paniek raakt, kan er sprake zijn van noodweer-exces. De dader is dan niet strafbaar. In beide gevallen zal de rechter de verdachte Ontslaan Van Alle Rechtsvervolging (OVAR).

NOVUM Nieuws

Novum Nieuws is een onafhankelijk persbureau dat nieuwsartikelen in tekst, beeld en geluid levert aan dagbladen, radiostations, tv-stations, websites, kabelkranten, periodieke uitgaven, de overheid en ondernemingen. Zie ook ANP en GPD.

O.

Oefenrechtbank

Het OM heeft sinds november 2008 de beschikking over een Oefenrechtbank waar officieren van justitie en advocaten-generaal hun presentatie- en inhoudelijke vaardigheden kunnen trainen. De Oefenrechtbank is gevestigd in Zutphen (SSR-locatie).

De in de Oefenrechtbank aanwezige apparatuur biedt aanklagers de mogelijkheid aan hun presentatie te schaven: hoe komen zij over op camera? Er kan ook getraind worden in het gebruik van videoreconstructies voor bewijsdoeleinden. Daarbij gaat het om meer dan houding en duidelijk spreken. De aanklagers oefenen hun inhoudelijke vaardigheden, ondervragen getuigen en deskundigen, reageren op slachtoffers en gaan in op verweren van de verdediging. En ze 'testen' de inhoudelijke kwaliteit, de overtuigingskracht en begrijpelijkheid van het requisitoir.

De komst van de Oefenrechtbank valt binnen het programma 'Professionele Ambitie', onderdeel van het Versterkingsprogramma Opsporing en Vervolgung. Dat programma is ontwikkeld om de kwaliteit van het OM verder te versterken.

Officier van justitie

Lid van de staande magistratuur, als onderdeel van de rechterlijke macht.

Vertegenwoordiger van het OM in de rechtszaal. De officier van justitie bepaalt waar de verdachte van beschuldigd wordt en heeft het gezag over het opsporingsonderzoek. Hij bepleit op de zitting de zaak tegen de verdachte, maar heeft ook de plicht om ontlastend bewijs aan te brengen als dat er blijkt te zijn. De officier kan als enige beslissen over het al dan niet vervolgen van een verdachte (opportuiniteitsbeginsel).

Off the record: zie deel 1: Omgaan met de media.

OM-afdoening

Met de inwerkingtreding van de wet OM-afdoening per 1 februari 2008 kan het OM zelf lichte straffen opleggen. Dat kan voor strafbare feiten als rijden onder invloed, rijden met onverzekerde motorrijtuigen en veelvoorkomende eenvoudige zaken. Vrijheidsbenemende straffen kunnen alleen worden opgelegd door de rechter.

OM.nl

www.om.nl is de website van het OM en conform het communicatiebeleid bedoeld om uit te laten groeien tot dé informatiebron voor informatie over (het werk van) het OM.

Heb je vragen over de website, neem dan contact op met de afdeling Communicatie van het Parket-Generaal, tel: 070 – 33 99 888/803.

OMtranet

OMtranet is dé interne informatiebron voor de medewerkers van het OM. OMtranet heeft een dragende functie in de informatievoorziening voor alle medewerkers. OMtranet biedt zowel intern- en bedrijfsvoeringsnieuws als achtergrondinformatie over publicitair gevoelige zaken.

Heb je vragen over OMtranet, neem dan contact op met de afdeling Communicatie van het Parket-Generaal, tel: 070 – 33 99 888/803.

OM-tv

In 2008 is het OM gestart met OM-tv. Via filmpjes op internet wil het OM zijn werk op een aansprekende, realistische, moderne en puntige manier onder de aandacht brengen. Denk bijvoorbeeld aan een nieuwsfilmpje met korte quotes van een procureur-generaal, hoofdofficier of persofficier over een actuele gebeurtenis. Een andere mogelijkheid is een filmpje met achtergrondinformatie over een actueel onderwerp waarin wordt uitgelegd hoe het OM te werk gaat. OM-tv is het visuele vervolg op het persbericht.

Heb je vragen over OM-tv, neem dan contact op met de afdeling Communicatie van het Parket-Generaal, tel: 070 – 33 99 803.

Onderzoeksverzoeken

Parketten worden soms benaderd door onderzoeksinstanties (zoals het WODC) met onderzoeksvoorstellen. Vaak betreft dat dossieronderzoek dat lokaal moet plaatsvinden. Graag een dergelijk verzoek afstemmen met de persvoorlichters van het Parket-Generaal zodat er een overzicht is welke onderzoeken er waar lopen.

Onherroepelijk

Niet te herroepen, niet te veranderen. Een uitspraak van de rechter is onherroepelijk als de verdachte en het OM niet meer in hoger beroep of cassatie kunnen of zijn gegaan. De zaak is dan helemaal afgedaan.

Onrechtmatig bewijs

Bewijs dat het OM niet volgens de spelregels van het recht in handen heeft gekregen. Bijvoorbeeld doordat zonder toestemming van een rechter-commissaris een telefoongesprek is getapt.

Ontneming (Plukze)

Het afnemen van criminele winsten (auto's, geld, huizen) die een veroordeelde met het plegen van misdrijven heeft verdiend. Voorheen beter bekend als Plukze. Zie ook Beslag en BOOM (deel 2: Organisatie OM).

Ontslag van alle rechtsvervolging (OVAR)

Beslissing van een rechter dat hij bewezen acht dat de verdachte het strafbare feit wel heeft gepleegd, maar in dit geval niet strafbaar was (in verband met een psychische stoornis) of als het feit wel bewezen is, maar niet strafbaar blijkt te zijn (zoals bij noodweer).

Ontsnapte gevangenen

Het KLPD heeft een team - Groep Opsporing Onttrekkingen (GOO) - dat ongeoorloofde afwezig/onttrokken personen opspoort, die in één van de volgende vijf categorieën thuishoren:

1. TBS'ers
2. PIJ'ers
3. Personen - zowel volwassenen als jeugdigen - die van rechtswege van hun vrijheid zijn beroofd en die zijn opgenomen in een Penitentiaire Inrichting (P.I) of Justitiële Jeugd Inrichting (J.J.I.) omdat een bevel voorlopige hechtenis (dus een bevel tot bewaring, een bevel gevangenneming, of een bevel tot gevangenhouding) is afgegeven of een veroordelend vonnis is gewezen en die zich aan de tenuitvoerlegging van dat bevel/vonnis hebben onttrokken door middel van geweld, met hulp van buitenaf of op een andere wijze (zgn. 'harde' onttrekkingen)
4. Personen jegens wie rechterlijke machtiging is afgegeven in het kader van de wet BOPZ
5. Naar het buitenland uitgeweken personen uit bovenstaande categorieën.

Het is in Nederland overigens niet strafbaar om te ontvluchten, maar wel als daarbij geweld wordt gebruikt.

Het Landelijk Parket (LP) heeft het gezag over de GOO van de Dienst Operationele Ondersteuning van Coördinatie van het Klpd. De voorlichting ligt bij het Landelijk Parket en het ministerie van Justitie:

- De woordvoering over een TBS'er die zich aan het toezicht heeft onttrokken ligt bij de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) van het ministerie van Justitie. Het is aan hen om de onttrekking te bevestigen. De persvoorlichter DJI is te bereiken op tel: 070 – 370 4888.
- De woordvoering over de opsporingshandelingen (waaronder opsporingsberichtgeving) ligt bij het LP die het gezag heeft over de GOO van het Klpd. Het LP gaat specifiek over de voorlichting ter achterhaling van de

verblijfplaats van de degene die weg is. Aanhoudingen worden gemeld door het Landelijk Parket. De persvoorlichter van het LP zoekt voor de melding van de aanhouding afstemming met het betreffende parket waar de zaak zich heeft afgespeeld.

Mocht de ontvluchting of onttrekking in een bepaalde buurt tot onrust leiden, of in het geval de ontsnapte TBS'er een rol heeft of lijkt te hebben in een strafrechtelijk onderzoek, dan zal het LP contact zoeken met de voorlichter van het lokale OM, die weer contact opneemt met de lokale politie.

Nieuwe strafbare feiten

Het kan zijn dat degene die zich heeft onttrokken of ontvlucht is, tijdens zijn afwezigheid verdacht wordt van het plegen van strafbare feiten. Indien degene nog niet is aangehouden ligt de voorlichting hierover bij het LP.

Bij de aanhouding meldt het LP in een persbericht dat degene die zich onttrokken heeft, verdacht wordt strafbare feiten te hebben gepleegd. Maar de voorlichting over deze feiten wordt vervolgens verzorgd door het parket, in het arrondissement waar deze feiten hebben plaatsgevonden. In dit geval vindt nauwe afstemming plaats tussen voorlichters van het LP en het regio/lokale parket.

Onttrekking aan het verkeer

Beslissing van een rechter (maatregel) om de veroordeelde bepaalde voorwerpen af te nemen, omdat ze in strijd zijn met de wet of het algemeen belang (wapens, drugs, omgekate auto's). Zie ook Maatregel.

Ontvoeringen: zie Gijzelingen en Ontvoeringen.

Ontzegging van de rijbevoegdheid (OBM)

Het verbod om motorrijtuigen te besturen, bijvoorbeeld auto, motorfiets en brommer/scooter en snorfiets. Deze ontzegging gaat in op het moment dat het rijbewijs is ingeleverd.

Openbaarheid van zittingen

Strafrechtzittingen waarbij volwassenen terecht staan zijn in principe openbaar, in tegenstelling tot zittingen van jeugdigen. Die vinden achter gesloten deuren plaats, tenzij de rechter anders bepaalt.

Openbaar Ministerie (OM): zie deel 2: Organisatie OM.

Openbaarheid van bestuur (WOB): zie deel 1: Omgaan met de media.

Openbare orde

De burgemeester is het bevoegd gezag als het gaat om de handhaving van de openbare orde door de politie.

Het OM is het bevoegd gezag als het gaat om de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde door de politie.

Opnemen van telefoongesprekken: zie deel 1: Omgaan met de media.

Opnemen van uitzendingen: zie deel 1: Omgaan met de media.

Opportuniteitsbeginsel

De bevoegdheid van het OM om af te zien van vervolging op gronden aan het algemeen belang ontleend. In Duitsland kent men overigens geen opportuniteitsbeginsel. Daar is het OM volgens de wet verplicht ieder strafbaar feit te vervolgen (legaliteitsbeginsel).

Opportuun

Opportuun is het personeels- en relatiemagazine van het OM. Het blad verschijnt twaalf keer per jaar, en wordt gratis verzonden naar alle OM'ers en externe abonnees. Het blad wordt onder meer naar de media gestuurd. En het is via www.om.nl voor iedereen in te zien. Het blad informeert lezers over nieuws en achtergronden, en laat de buitenwereld zien wat het OM doet, en op welke manier en vanuit welke motivatie OM-medewerkers bezig zijn in hun werk. Ook tonen verhalen met buitenstaanders hoe het OM met ketenpartners samenwerkt (denk aan politie, advocatuur, rechtspraak, pers, wetenschap, reclassering, relevante burgers), en wat die ketenpartners van het OM vinden.

De redactie van het blad maakt onderdeel uit van de afdeling Communicatie van het Parket-Generaal. De eindredacteur is te bereiken via 070 - 3399840 of via

██████████@om.nl.

art. 10, lid 2 e

Alle OM-medewerkers - en natuurlijk vooral communicatieadviseurs, parketvoorlichters, en persofficieren en –advocaten-generaal kunnen voorstellen doen aan de redactie. Denk aan achtergrondartikelen, interviews, reportages, columns en servicerubrieken. Het blad wordt in de regel niet ingezet om bepaalde OM-onderdelen, afdelingen of personen op de kaart te zetten. Het gaat om het werk en om het belang van de lezer.

Opsporingsberichtgeving

Dagelijks vinden er in heel Nederland tal van misdrijven plaats waarbij de politie voor de opsporing de hulp nodig heeft van mensen die bijvoorbeeld getuige waren van het misdrijf of waardevolle informatie hebben. Via opsporingsberichtgeving vragen OM en politie het publiek om hulp bij de opheldering. Dit gebeurt via de televisie, de krant of internet. De bekendste variant is Opsporing Verzocht. Er zijn echter ook opsporingsprogramma's bij de regionale omroepen.

Opsporingsberichtgeving is één van de opsporingsmiddelen die een officier van justitie kan inzetten in het onderzoek. Omdat voor opsporingsberichtgeving de medewerking van de media (omroep, provider, krant) noodzakelijk is, wordt opsporingsberichtgeving nog wel eens verward met voorlichting. Het OM maakt echter onderscheid tussen voorlichting en opsporingsberichtgeving. Het OM beslist óf opsporingsberichtgeving kan worden ingezet en in welke vorm en op welk moment dat gebeurt. Een opsporingsbericht kan met foto en personalia worden getoond. Dit gebeurt alleen als de voorzitter van het College van procureurs-generaal in overleg met de minister van Justitie hiervoor toestemming heeft gegeven.

Omdat het middel verstreckende gevolgen kan hebben, zijn de criteria die voor de toepassing van belang zijn vastgelegd in de Aanwijzing Opsporingsberichtgeving van maart 2009. Zie hiervoor op OMtranet > JKS > Beleidsregels > Voorlichting en op de website www.OM.nl onder beleidsregels.

Vermiste personen

Als pers bij vermissing van persoon wil weten of diegene crimineel is of niet, geeft het OM daarop geen antwoord. Het is immers niet aan het OM om daarover uitspraak te doen. Bij vermissingen kan de politie zelfstandig naar buiten treden.

Overigens dient men altijd terughoudend te zijn met het verstrekken van informatie of iemand een strafblad heeft.

Opsporingsonderzoek

Onderzoek door de politie als het vermoeden bestaat dat iemand een strafbaar feit heeft gepleegd. Het opsporingsonderzoek vindt plaats onder verantwoordelijkheid van het OM.

Opzettelijk

‘Wetende dat’. De zwaarste vorm van opzet wordt in juridische termen aangeduid als ‘boosopzet’. Men spreekt hiervan wanneer zowel de gedraging als de gevolgen volledig door de dader gewild zijn. Een iets minder zware vorm van opzet is *indirect* opzet: als je je huis in brand steekt om verzekeringspenningen op te strijken kun je

redelijkerwijs verwachten dat je buurhuis en de daarin aanwezig burens schade en/of letsel kunnen oplopen en heb je dus indirect opzet daarop.

Dan heb je ook het zogenaamde '*voorwaardelijke opzet*'. In de jurisprudentie ontwikkeld tot 'het bewust aanvaarden van de aanmerkelijke kans' of het willens en wetens bewust een bepaald risico op de koop toe nemen.

Als je bijv. iemand bang wil maken door op zijn voordeur te schieten met een pistool, neem je het aanmerkelijke risico dat iemand gewond of gedood wordt die achter die voordeur stond of door een ketsende kogel wordt geraakt.

Overdracht strafexecutie: zie Uitlevering.

Overlevering: zie Uitlevering.

Overtreding

Een aparte categorie (lichtere) strafbare feiten waarop als zwaarste straf "hechtenis" staat. Overtredingen omvatten vaak lichtere ordeverstoringen: gedrag dat de rechtsorde geld kost (rommelmaken), of gewoon erg irritant is (hondenpoep, openbare dronkenschap).

Op een overtreding staat maximaal één jaar hechtenisstraf. Daarnaast zijn pogingen tot overtreding niet strafbaar. Overtredingen worden afgedaan door de kantonrechter tenzij ze samen op de dagvaarding staan met een misdrijf. In dat laatste geval worden de zaken gevoegd bij de zitting voor de rechtbank.

Overvaljournalistiek: zie deel 1: Omgaan met de media.

P.

Parket: zie deel 2: Organisatie OM.

Er bestaat ook een parket bij de Hoge Raad.

Parket-Generaal (PaG): zie deel 2: Organisatie OM.

Parketpolitie

Onderdeel van de politie dat de orde bewaakt in de rechtszaal en verantwoordelijk is voor de af- en aanvoer van gedetineerde verdachten. Daarnaast zijn zij aanwezig bij raadkamerzittingen en bij voorgeleidingen bij de rechters-commissarissen.

Penitentiaire kamer

Het gerechtshof in Arnhem is het enige gerechtshof in Nederland dat een penitentiaire kamer heeft. Daardoor is het ressortsparket Arnhem ook het enige ressortsparket in Nederland dat deze zaken voorbereidt.

In de penitentiaire kamer worden de volgende zaken behandeld:

- hoger beroepzaken tegen verlenging van de termijn van terbeschikkingstelling (TBS)
- vorderingen van het OM tot uit- of afstel van voorwaardelijke invrijheidstelling (VI).

Verder adviseert de penitentiaire kamer op grond van de Wet Overdracht Tenuitvoerlegging Strafvonnissen (WOTS). De penitentiaire kamer geeft de minister van Justitie advies over de vraag of een Nederlander die in het buitenland is veroordeeld zijn straf in een Nederlandse gevangenis kan uitzitten.

Persvragen over de penitentiaire kamer worden beantwoord door de persvoorlichter van het ressortsparket Arnhem, tel: 026 – 3593 404.

Persadvocaat-Generaal

Advocaat-generaal (officier van justitie in hoger beroepzaken) die tevens de audiovisuele pers te woord staat. In het geval de persadvocaat-generaal noch de plaatsvervangend persadvocaat-generaal beschikbaar is, kan een voorlichter een korte quote geven voor microfoon en/of camera. De ressortsparketleiding dient hiervoor vooraf toestemming te geven. De persadvocaat-generaal kan ook om een toelichting worden gevraagd door de schrijvende pers. De verzoeken hiertoe verlopen via de persvoorlichter van het ressortsparket. Zie ook: Aanwijzing Voorlichting opsporing en vervolging.

Persbericht

Het OM voert een actief persbeleid. Je moet goed afwegen in welke zaken je op welk moment een persbericht uitdoet. Het is een communicatiemiddel waarvoor je kiest en waarmee je de boodschap een bepaalde lading meegeeft. Als je kiest voor een bericht op de site of het te beperken tot mondelinge woordvoering is de lading kleiner en in geval van een persbijeenkomst/conferentie is er een veel zwaardere lading. Het OM kan erop afgerekend worden als de lading disproportioneel is en iemand daardoor onterecht schade is aangebracht. Dit is in het verleden ook voorgekomen. Je zult dus altijd een keuze moeten maken.

Enkele criteria wanneer het OM een persbericht verstuurt

Zaken waarover de politie al heeft bericht

Doorgaans neemt het OM na de voorgeleiding van een verdachte aan de rechter-commissaris de woordvoering over van de politie. Als de politie over de betreffende zaak persberichten heeft uitgestuurd, ligt het voor de hand dat het OM die lijn voortzet. Voorgeleidingen bij de rechter-commissaris, bij de Raadkamer of uitspraken zijn natuurlijke momenten om een persbericht uit te sturen.

Themazittingen

Het OM voert een actief persbeleid. Dat betekent onder meer dat het OM door middel van persberichten aandacht vraagt voor themazittingen of voor zittingen

waarop een specifiek delict ter sprake komt. Voorbeelden daarvan zijn delicten als huiselijk geweld en eergerelateerd geweld. Daarnaast worden er regelmatig zittingen gewijd aan een specifiek thema, zoals geweld tegen mensen in een publieke functie, verkeersovertredingen of fietsendiefstallen. Het OM informeert de pers actief over te houden themazittingen.

Maatschappelijke onrust

Maatschappelijke onrust kan aanleiding zijn om een persbericht uit te brengen over bijv. de tussenstand in een onderzoek, waardoor meer duidelijkheid ontstaat over de omstandigheden waaronder een overval in een woning heeft plaatsgevonden (bijv. aanleiding om te veronderstellen dat daders gezocht moeten worden in het criminele milieu). Daardoor kan er aan worden bijgedragen dat de gemoederen wat tot rust komen.

Onjuiste informatie in de media

Als over een zaak onjuiste informatie in de media is verschenen, geeft het OM in een persbericht de juiste feiten weer. Afhankelijk van de ernst van de zaak kan het OM op een rectificatie aandringen.

Eisen persbericht

Media worden overspoeld door persberichten. Daarom is het belangrijk een persbericht zodanig op te stellen dat het de belangstelling wekt van de pers. Het persbericht bevat nieuws! Een goed persbericht is zo opgesteld dat het zonder al te veel aanpassingen in de krant zou kunnen komen.

Vorm-eisen:

- het persbericht is opgemaakt in de OM-huisstijl volgens een vast format;
 - de persberichten van parketten staan allemaal op de homepage van OM.nl.
- Daarom verdient het de voorkeur dat in de kop de afzender (welk parket) staat vermeld met het nieuws, zodat de journalisten meteen weten waar ze aan toe zijn. Daarbij wordt het Openbaar Ministerie altijd afgekort: Voorbeeld kop: "*OM Maastricht eist 10 jaar voor moord op weduwe;*

- de persberichten moeten voorzien zijn van een sprekende kop, die de inhoud van de het persbericht (zo) volledig mogelijk dekt. Een kop is niet langer dan één regel en begint nooit met cijfers en er staat geen punt achter de kop;
- in de lead wordt het OM de eerste keer voluit geschreven met daarachter tussen haakjes de afkorting (OM), daarna OM hanteren in plaats van Openbaar Ministerie;
- als in een persbericht de rechter-commissaris genoemd wordt, zet er dan achter *'in de rechtbank'* (rechter-commissaris in de rechtbank) zodat voor iedereen helder is dat het om iemand gaat van buiten het OM; als je spreekt van een rechtbank, zet dan ook meteen bij van welke plaats, bijv: de rechtbank Breda;
- het bevat geen juridische terminologie en ingewikkelde zinsconstructies. De tekst in actieve vorm plaatsen en niet in lijdende vorm (worden). De journalist hoeft dan zelf geen eigen interpretatie van de tekst te maken. Bovendien wordt een leesbaar bericht eerder opgepikt;
- maak waar kan gebruik van tussenkopjes om de leesbaarheid te vergemakkelijken;
- de tekst dient feitelijk te zijn. Het is aan de journalist om de feiten te kwalificeren;
- de tekst hoort kort te zijn. Slechts in bijzondere gevallen is een persbericht van meer dan anderhalf A-4 op zijn plaats. Langere persberichten kunnen nodig zijn bij een ingewikkelde zaak of als het bericht verschillende onderwerpen bestrijkt, zoals bij de presentatie van een jaarplan. Zorg in die gevallen voor een bondige samenvatting in de eerste twee alinea's;
- een persbericht moet inhoudelijk op zichzelf staan. Journalisten die voor het eerst met een bepaalde zaak te maken krijgen, moeten kunnen begrijpen waar het bericht over gaat. Laat daarom niet nader toegelichte verwijzingen naar eerdere persberichten of naar publicaties in de media achterwege;
- in het persbericht staat vermeld – indien mogelijk - wanneer het volgende formele moment waarop ontwikkelingen zijn te verwachten;
- ook als in het persbericht staat vermeld dat er niet meer info wordt verstrekt dan in het persbericht staat, moet de persofficier/persvoorlichter bereikbaar zijn. Zo kan men onjuiste interpretaties van het bericht voorkomen. Bovendien is

persvoorlichting vaak tweerichtingsverkeer. Het kan voor het parket van belang zijn dat om te horen met welke vragen en met welke informatie journalisten lopen. Vermeld daarom altijd een (06) nummer, ook buiten kantooruren.

- Laat ten slotte een bericht over een ingewikkelde zaak lezen door de iemand van het parket die de zaak niet kent om te toetsen of de tekst begrijpelijk is. Een aardige test is om die persoon vervolgens het bericht in eigen woorden na te laten vertellen.

Opbouw persbericht

Een persbericht is opgebouwd uit: een kop, de aanhef of lead, de romp, de staart en noot voor de redactie.

De kop

Zorg voor een aansprekende kop. Het is aan te raden om een actief werkwoord in de kop te gebruiken.

De lead

Na de kop komt de lead of aanhef van het persbericht. In de lead moet altijd antwoord gegeven worden op de vijf w's. De lead is doorgaans niet langer dan vijf zinnen.

De vijf w's zijn: *Wat* gebeurt er? *Wie* laat het gebeuren? *Waar* gebeurt het? *Wanneer* gebeurt het? *Waarom* gebeurt het? *Hoe* gebeurt het?

Romp en staart

Na de lead wordt het persbericht verder op een overzichtelijke manier uitgewerkt, waarbij een verdeling in alinea's plaatsvindt, die elk niet langer zijn dan een regel of vijf of zeven. Elke alinea bevat een volgend stadium in het verhaal. Zet ook in de alinea het belangrijkste voorop. Voor de leesbaarheid is het handig om daarbij met kopjes te werken. Het verhaal moet volledig, in de context geplaatst zijn, en eventueel gelinkt aan speerpunten;

Oprolbaarheid

Een persbericht moet oprolbaar zijn. Daarmee wordt bedoeld dat de journalist, wanneer hij overgaat tot publicatie, als het ware van anderen af informatie weg kan laten. Dat kan noodzakelijk zijn in verband met beperkte ruimte in de krant of website. De minst belangrijke elementen staan dus achteraan.

Persberichten verzenden

Zet een persbericht altijd eerst op OM.nl, zodat de pers er direct continu over kan beschikken. Verstuur daarna indien gewenst het persbericht per e-mail via BCC aan journalisten. Hierdoor is het complete adressenbestand aan wie wij mailen niet zichtbaar voor de geadresseerde journalist.

Standaardteksten in persberichten

Als je een persbericht verstuurt over bijvoorbeeld een aanhouding van een grote drugsdealer waarbij beslag is gelegd op z'n goederen, is het handig om onderaan het persbericht gebruik te maken van een standaardtekst over beslaglegging en de ontnemingswetgeving als aanvulling op het persbericht waarbij sprake is van conservatoir beslag. Zo kan dat ook voor andere onderwerpen gelden.

Voorbeelden van standaardteksten

Geweld tegen mensen met een publieke functie

Het OM past de strafmaat bij geweld aan aan de positie van het slachtoffer. Als iemand slachtoffer van geweld wordt bij het uitoefenen van zijn of haar publieke functie zal het OM uitgaan van een substantieel verhoogde strafeis tegen de verdachte. Dit is in overeenstemming met de richtlijn Kader voor strafvordering. Dit beleid geldt bijvoorbeeld voor politiemensen, ordehandhavers, ziekenhuispersoneel, ambulancepersoneel en onderwijzend personeel.

Hennepteelt en georganiseerde criminaliteit

Politie en OM hebben veel tijd en mankracht geïnvesteerd in dit onderzoek. Al langere tijd is bekend dat hennepteelt vaak gepaard gaat met andere strafbare feiten. Ook is duidelijk dat hennepteelt vaak een vorm van georganiseerde misdaad is. Het aanpakken ervan is dan ook één van de speerpunten van het OM.

BOOM en conservatoir beslag

Het OM wil de criminele behaalde winst terugvorderen van de verdachten. Daarom wordt naast het reguliere strafrechtelijke onderzoek, regelmatig een financieel strafrechtelijk onderzoek gestart door het Bureau Ontnemingswetgeving Openbaar Ministerie (BOOM). Dat financiële onderzoek richt zich op onrechtmatig verkregen winsten. Politie en OM kunnen voor dat doel in binnen- en buitenland conservatoir beslag leggen, bijvoorbeeld op onroerend goed, waardevolle voer- en vaartuigen, kunst, bankrekeningen of cash geld.

Conservatoir beslag vindt plaats om te voorkomen dat de verdachten hun vermogen buiten het bereik van het OM brengen. Het criminele vermogen wordt door de beslaglegging gefixeerd, waardoor de verdachte dat bezit niet meer kan verkopen of laten verdampen. Volgt veroordeling tot een geldboete, of legt de rechter een ontnemingsmaatregel op, dan kan dat geheel of gedeeltelijk uit het beslag worden verzilverd. Het doel van de ontnemings- of 'Pluk-ze'-wetgeving is het afnemen van criminele winst. Bureau Ontnemingswetgeving Openbaar Ministerie (BOOM) is een OM-onderdeel dat gespecialiseerd is in de ontnemingswetgeving, en werkt nauw samen met nationale en internationale ketenpartners. Het BOOM beheert op dit moment circa 600 miljoen aan conservatoir beslag.

Enkele voorbeelden voor een alinea in een persbericht zijn:

- Naast het strafrechtelijk onderzoek is er door het Bureau Ontnemingswetgeving Openbaar Ministerie (BOOM) eveneens een onderzoek gestart dat zich richt op onzichtbaar of crimineel vermogen van de verdachte(n).